

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Ontwerpbesluit van

tot wijziging van het Besluit SUWI in verband met de uitwerking van proactieve dienstverlening en het vervallen van de grondslagen voor SyRI (Besluit proactieve dienstverlening SZW) [KetenID WKG026857]

Op de voordracht van Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van datum openlaten , nr. nr. invullen , gedaan mede namens de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid;

Gelet op de artikelen 10b, derde lid, 54, elfde lid, 63, en 73b, tweede, vierde en zesde lid, van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van datum, nr.);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van datum openlaten , nr. nr. invullen , uitgebracht mede namens de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid;

HEBBEN GOEDGEVONDEN EN VERSTAAN:

Artikel I

Het Besluit SUWI wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1.1 vervallen de onderdelen aa tot en met cc, onder verlettering van de onderdelen dd tot en met gg tot aa tot en met dd.

B

Na artikel 2.6 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.7. Samenwerking bij proactieve dienstverlening

1. Het UWV, de SVB en de colleges van burgemeester en wethouders dragen zorg voor samenwerking bij proactieve dienstverlening, gericht op:

- a. het desgevraagd kunnen geven van gepersonaliseerde informatie en advies over een uitkering of voorziening, indien mogelijk op basis van reken- en beslisregels;
- b. het kunnen verstrekken van aanvraagformulieren voor door deze bestuursorganen aangeboden uitkeringen en voorzieningen, die voor zover

- mogelijk vooraf zijn ingevuld, met de mogelijkheid om de aanvraag elektronisch in te dienen bij het bevoegde bestuursorgaan;
- c. het kunnen geven van gepersonaliseerde informatie en advies over andere relevante uitkeringen en voorzieningen, wanneer van de in onderdeel a of b bedoelde dienstverlening gebruik wordt gemaakt;
 - d. het onderling verstrekken van gegevens die zich in de onder verantwoordelijkheid van deze bestuursorganen gevoerde administraties bevinden, die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de onderdelen a tot en met c;
 - e. het kunnen samenwerken met vergelijkbare dienstverlening van derden.
2. Bij de gegevensverwerking in het kader van de samenwerking bij proactieve dienstverlening is de verwerkingsverantwoordelijke de partij die de informatie en het advies geeft of de aanvraag faciliteert.

C

In [artikel 5.24, eerste lid](#), wordt na 'artikel 62' ingevoegd 'of artikel 73b'.

D

Hoofdstuk 5a wordt vervangen door een hoofdstuk, luidende:

Hoofdstuk 5a. Proactieve dienstverlening

§ 5a.1. Proactieve dienstverlening door het UWV

Artikel 5a.1. Proactieve dienstverlening in het kader van de WW

1. Het UWV kan, wanneer een werkgever in staat van faillissement is verklaard, aan diegene surséance van betaling is verleend, wanneer de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen van toepassing is of diegene anderszins in de blijvende toestand verkeert dat hij heeft opgehouden te betalen, diens werknemers die mogelijk loon, vakantiegeld, vakantiebijslag of bedragen die de werkgever in verband met de dienstbetrekking met de werknemer aan derden verschuldigd is te vorderen hebben:
 - a. gericht benaderen om deze te informeren over zijn mogelijke recht op een uitkering op grond van de WW;
 - b. begeleiden bij het doen van een aanvraag door een aanvraagformulier te verstrekken waarop de beschikbare gegevens reeds zijn ingevuld.
2. Voor de uitvoering van het eerste lid worden aan het UWV uit eigen beweging of desgevraagd gegevens verstrekt door:
 - a. de curator, bedoeld in [artikel 14 van de Faillissementswet](#);
 - b. de bewindvoerder, bedoeld in de Faillissementswet;
 - c. de werkgever, diens administratiekantoor of accountantskantoor, dan wel, indien de werkgever is overleden, diens erfgenaam;
 - d. de schuldhulpverlener, bedoeld in [artikel 48, eerste lid, onderdeel b, van de Wet op het consumentenkrediet](#);
 - e. de betrokken pensioenuitvoerder, bedoeld in [artikel 1 van de Pensioenwet](#).
3. De te verstrekken gegevens betreffen:
 - a. over de werknemers: naam, contactgegevens en de gegevens over loon, vakantiegeld, vakantiebijslag en bedragen, die de werkgever in verband met de dienstbetrekking met de werknemer aan derden verschuldigd is, die noodzakelijk zijn voor de berekening, bedoeld in [artikel 64 van de WW](#);

b. over de werkgever: naam en RSIN of toegekend uniek nummer waarmee een onderneming of rechtspersoon in het handelsregister is opgenomen.

§ 5a.2. Proactieve dienstverlening door de SVB

Artikel 5a.2. Proactieve dienstverlening in het kader van de AIO

1. De SVB kan de mogelijk rechthebbende op de voorziening, bedoeld in [artikel 47a van de Participatiewet](#):

- a. gericht benaderen om diegene te informeren over diens mogelijke recht;
- b. begeleiden bij het doen van een aanvraag door een aanvraagformulier te verstrekken waarop de beschikbare gegevens reeds zijn ingevuld.

2. Om te onderzoeken welke rechthebbenden op een ouderdomspensioen als bedoeld in de Algemene ouderdomswet mogelijk recht hebben op de voorziening, bedoeld in het eerste lid, worden aan de SVB uit eigen beweging of desgevraagd de volgende gegevens verstrekt:

a. door het UWV: naam, contactgegevens en burgerservicenummer van de betrokken persoon, en inkomensgegevens uit de polisadministratie van de betrokken persoon en de personen die deel uitmaken van het huishouden, met betrekking tot:

- 1°. inkomsten uit arbeid;
- 2°. inkomsten uit vroegere dienstbetrekking;
- 3°. uitkeringen, genoemd in artikel 6, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet; en
- 4°. bijstand of bijzondere bijstand als bedoeld in artikel 5 van de Participatiewet;

b. door de colleges van burgemeester en wethouders: naam, contactgegevens en burgerservicenummer van inwoners die bijstand ontvangen en de pensioengerechtigde leeftijd naderen, en die mogelijk recht krijgen op de voorziening, bedoeld in [artikel 47a van de Participatiewet](#).

3. De SVB past de volgende maatregelen toe om te waarborgen dat aan de voorschriften van de Algemene verordening gegevensbescherming wordt voldaan:

- a. het ontwikkelen en beheren van een algoritme waarmee een zo realistisch mogelijke benadering van de netto-inkomsten kan worden gegenereerd aan de hand van de in de polisadministratie beschikbare inkomensgegevens;
- b. het toepassen van versleuteling, waarmee wordt verhinderd dat de SVB kennis kan nemen van de hoogte van het inkomen, de benadering van de netto-inkomsten of de gegevens, bedoeld in het tweede lid;
- c. het toepassen van versleuteling, waarmee wordt verhinderd dat het UWV kennis kan nemen van enig persoonsgegeven van de persoon waarover de SVB de inkomensgegevens verzoekt, behoudens het burgerservicenummer van betrokkene en de indicatie of betrokkene de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt.

§ 5a.3. Proactieve dienstverlening door gemeenten

Artikel 5a.3. Proactieve dienstverlening in het kader van de Participatiewet

1. De colleges van burgemeester en wethouders kunnen de mogelijk rechthebbende op algemene of bijzondere bijstand als bedoeld in [artikel 5 van de Participatiewet](#) **[bijzondere bijstand vooralsnog niet opgenomen]**, of een studietoeslag als bedoeld in [artikel 36b van die wet](#):

- a. gericht benaderen om diegene te informeren over diens mogelijke recht;

- b. begeleiden bij het doen van een aanvraag door een aanvraagformulier te verstrekken waarop de beschikbare gegevens reeds zijn ingevuld.
2. Om te onderzoeken wie mogelijk recht heeft op algemene bijstand of bijzondere bijstand of een studietoeslag, worden aan de colleges van burgemeester en wethouders uit eigen beweging of desgevraagd verstrekt:
- a. door het UWV: naam, contactgegevens en burgerservicenummer van belanghebbenden die van UWV een aanvulling op grond van de Toeslagenwet ontvangen, van wie de aanvraag voor een door het UWV verstrekte uitkering of voorziening is afgewezen, dan wel van wie het recht op een uitkering of voorziening van het UWV over ten hoogste drie maanden eindigt, en van wie uit inkomensgegevens in de polisadministratie over de belanghebbende en de personen die deel uitmaken van het huishouden kan worden afgeleid dat zij mogelijk recht hebben op een uitkering of voorziening op grond van de Participatiewet;
 - b. door de SVB: naam, contactgegevens, burgerservicenummer en de beschikbare gegevens die noodzakelijk zijn voor de aanvraag van een uitkering of voorziening op grond van de Participatiewet, van belanghebbenden die een uitkering ontvangen of een aanvraag hebben gedaan voor een uitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet, en van wie uit gegevens in de verzekerdenadministratie over hun inkomenssituatie kan worden afgeleid dat zij mogelijk recht hebben op een uitkering of voorziening op grond van de Participatiewet;
 - c. in geval van verhuizing, door de colleges van burgemeester en wethouders van andere gemeenten: naam, contactgegevens, burgerservicenummer van belanghebbenden die een uitkering of voorziening op grond van de Participatiewet ontvangen en de beschikbare gegevens over de ontvangen en mogelijk nog te ontvangen uitkeringen en voorzieningen.

Artikel 5a.4. Proactieve dienstverlening in het kader van de kwijtschelding van lokale belastingen

[Vooralsnog niet opgenomen] 1. De colleges van burgemeester en wethouders kunnen degene die mogelijk in aanmerking komt voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen als bedoeld in [artikel 255 van de Gemeentewet](#), of van waterschapsbelastingen als bedoeld in [artikel 144 van de Waterschapswet](#):

- a. gericht benaderen om diegene te informeren over deze mogelijkheid;
 - b. begeleiden bij het doen van een verzoek om kwijtschelding.
2. Om te onderzoeken wie mogelijk in aanmerking komt voor kwijtschelding, worden aan de colleges van burgemeester en wethouders uit eigen beweging of desgevraagd verstrekt:
- a. door het UWV: de gegevens, bedoeld in [artikel 5.9, eerste lid, onder g](#), met inbegrip van contactgegevens en burgerservicenummer van de personen die een aanvulling op grond van de Toeslagenwet ontvangen;
 - b. door de SVB: naam, contactgegevens en burgerservicenummer van de personen aan wie zij bijstand verstrekt in de vorm van een aanvullende inkomensvoorziening ouderen als bedoeld in [artikel 47a van de Participatiewet](#).

Artikel 5a.5. Proactieve dienstverlening in het kader van de Wgs

1. De colleges van burgemeester en wethouders kunnen degene die mogelijk in aanmerking komt voor schuldhulpverlening als bedoeld in [artikel 1 van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening](#):

- a. gericht benaderen om diegene te informeren over deze mogelijkheid;
- b. begeleiden bij de hulpvraag.

2. Om te onderzoeken wie mogelijk in aanmerking komt voor schuldhulpverlening worden aan de colleges van burgemeester en wethouders uit eigen beweging of desgevraagd verstrekt:
- door het UWV: naam, contactgegevens, burgerservicenummer, gegevens over vorderingen op een belanghebbende, beslagleggingen op diens uitkering en signalen van betalingsachterstanden bij schuldeisers die een goede indicatie vormen voor meer schulden;
 - door de SVB: de gegevens, bedoeld in onderdeel a.

Artikel 5a.6. Proactieve dienstverlening in het kader van gemeentelijke minimaregelingen

[Vooralsnog niet opgenomen] 1. De colleges van burgemeester en wethouders kunnen de mogelijk rechthebbende op een uitkering of voorziening die zij verstrekken op basis van een gemeentelijke verordening:

- gericht benaderen om diegene te informeren over diens mogelijke recht;
- begeleiden bij het doen van een aanvraag door een aanvraagformulier te verstrekken waarop de beschikbare gegevens reeds zijn ingevuld.

2. Om te onderzoeken wie mogelijk recht heeft op een uitkering of voorziening als bedoeld in het eerste lid, worden aan de colleges van burgemeester en wethouders uit eigen beweging of desgevraagd verstrekt:

- door het UWV: naam, contactgegevens, burgerservicenummer en gegevens over inkomsten uit arbeid en dienstbetrekking van belanghebbenden die een aanvulling op grond van de Toeslagenwet ontvangen, en van wie uit inkomensgegevens in de polisadministratie over de belanghebbende en de personen die deel uitmaken van het huishouden kan worden afgeleid dat zij mogelijk recht hebben op een uitkering of voorziening als bedoeld in het eerste lid;
- door de SVB: naam, contactgegevens en burgerservicenummer van de personen aan wie zij bijstand in de vorm van een aanvullende inkomensvoorziening ouderen verstrekt als bedoeld in [artikel 47a van de Participatiewet](#).

Artikel 5a.7. Proactieve dienstverlening met betrekking tot de tegemoetkoming alleenverdienersproblematiek

1. De colleges van burgemeester en wethouders kunnen de mogelijk rechthebbende op de tegemoetkoming, bedoeld in artikel 78gg van de Participatiewet:

- gericht benaderen om diegene te informeren over diens mogelijke recht;
- begeleiden bij het doen van een aanvraag door een aanvraagformulier te verstrekken waarop de beschikbare gegevens reeds zijn ingevuld.

2. Om te onderzoeken wie mogelijk in aanmerking komt voor de tegemoetkoming, worden aan de colleges van burgemeester en wethouders uit eigen beweging of desgevraagd door het UWV verstrekt: naam, contactgegevens, burgerservicenummer en gegevens over inkomsten uit arbeid en dienstbetrekking van belanghebbenden.

§ 5a.4. Experimenteerbepaling

Artikel 5a.8. Tijdelijk onderzoek ten behoeve van proactieve dienstverlening

1. Het UWV, de SVB en de colleges van burgemeester en wethouders kunnen onderling gegevens uit de polisadministratie, de verzekerdenadministratie en de gemeentelijke administraties verstrekken om te onderzoeken of deze gegevens noodzakelijk zijn voor proactieve dienstverlening.

2. De in het eerste lid genoemde bestuursorganen passen ten minste de volgende maatregelen toe om te waarborgen dat aan de voorschriften van de Algemene verordening gegevensbescherming wordt voldaan:

1°. indien mogelijk worden de gegevens geanonimiseerd, dan wel gepseudonimiseerd;

2°. indien de onder 1° bedoelde maatregel niet mogelijk is, wordt gebruikgemaakt van versleuteling;

3°. de bestuursorganen treffen passende organisatorische maatregelen om te waarborgen dat de gegevens uitsluitend voor het onderzoek worden verwerkt.

3. Voorafgaande aan het onderzoek informeren de deelnemers Onze Minister over het doel, de inhoud en de duur van het onderzoek, die ten hoogste drie jaren bedraagt, onder verstrekking van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling als bedoeld in artikel 35 van de Algemene verordening gegevensbescherming.

4. Uiterlijk een jaar na afloop evalueren de deelnemers het onderzoek en maken zij de resultaten bekend aan Onze Minister.

§ 5a.5. Waarborgen voor gegevensbescherming bij proactieve dienstverlening

Artikel 5a.9. Opt-out

1. Het UWV, de SVB en de colleges van burgemeester en wethouders wijzen de betrokkene op een geschikt moment, en uiterlijk op het moment van het eerste contact met de betrokkene, uitdrukkelijk op de mogelijkheid om bezwaar te maken als bedoeld in artikel 73b, zesde lid, van de Wet SUWI. Het bezwaar kan mondeling of schriftelijk worden gemaakt en heeft betrekking op een, of alle uitkeringen of voorzieningen die het betreffende bestuursorgaan verstrekt.

2. De in het eerste lid genoemde bestuursorganen registreren elk afzonderlijk de gemaakte bezwaren, en zijn de verwerkingsverantwoordelijke voor het door de eigen organisatie beheerde register.

3. In het register opgenomen persoonsgegevens worden na ten hoogste vijf jaren vernietigd. Daarna wordt het eerste lid opnieuw toegepast.

Artikel 5a.10. Technische en organisatorische maatregelen

Bij de toepassing van de artikelen 2.7 en 5a.1 tot en met 5a.8 worden ten minste de volgende maatregelen toegepast om te waarborgen dat aan de voorschriften van de Algemene verordening gegevensbescherming wordt voldaan:

a. de elektronische voorzieningen worden waar mogelijk benut;

b. uitsluitend door de bestuursorganen geautoriseerde personen hebben toegang tot de persoonsgegevens die ten behoeve van proactieve dienstverlening en de samenwerking in dat kader worden verwerkt;

c. gegevens die zijn verzameld ten behoeve van proactieve dienstverlening of een onderzoek als bedoeld in artikel 5a.8, worden vernietigd nadat de betrokkenen zijn geïnformeerd of nadat de aanvraag onderscheidenlijk de hulpvraag is gefaciliteerd, en in ieder geval na twaalf maanden.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking op het tijdstip waarop de Wet proactieve dienstverlening SZW in werking treedt.

Artikel III

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit proactieve dienstverlening SZW.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

Y.J. van Hijum

De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

J.N.J. Nobel

CONCEPT

Nota van toelichting

Algemeen deel

Inhoud

1	Opzet en inhoud van dit besluit.....	8
2	Samenwerking bij proactieve dienstverlening	10
3	Proactieve dienstverlening door UWV.....	13
3.1	Werkloosheidswet.....	13
4	Proactieve dienstverlening door de SVB	14
4.1	Aanvullende inkomensvoorziening ouderen.....	14
5	Proactieve dienstverlening door gemeenten.....	16
5.1	Participatiewet.....	16
5.2	Kwijtschelden van lokale belastingen.....	19
5.3	Wet gemeentelijke schuldhelpverlening	20
5.4	Gemeentelijke minimaregelingen.....	22
5.5	Tegemoetkoming alleenverdienersproblematiek	22
6	Experimenten ten behoeve van proactieve dienstverlening.....	23
7	Waarborgen voor gegevensbescherming bij proactieve dienstverlening	24
8	Schrappen systeem risico indicatie (SyRI).....	26
9	Verhouding tot andere regelgeving.....	26
10	Gevolgen en uitvoering.....	28
10.1	Gevolgen voor gelddruk en doenvermogen.....	28
10.2	Gevolgen voor de verwerking van persoonsgegevens.....	30
11	Consultatie.....	32

1 Opzet en inhoud van dit besluit

De Wet proactieve dienstverlening SZW legt vast dat het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (hierna: UWV), de Sociale Verzekeringsbank (hierna: de SVB) en gemeenten proactieve dienstverlening mogen toepassen bij de uitvoering van hun wettelijke taken. Daarmee kunnen deze instanties mensen persoonlijk en gericht informeren over uitkeringen en voorzieningen waar zij mogelijk recht op hebben, en een aanvraag hiervoor op verschillende manieren faciliteren. Proactieve dienstverlening is gericht op het versterken van de bestaanszekerheid en participatie, en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van werk en inkomen. Onder anderen voor mensen met wisselende inkomsten en werkenden met een laag inkomen kan proactieve dienstverlening de toegankelijkheid van de sociale zekerheid verbeteren. De bevoegdheid tot proactieve dienstverlening is vastgelegd in artikel 10b van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (hierna: Wet SUWI). De mogelijkheden om voor proactieve dienstverlening gegevens te verwerken, zijn opgenomen in artikel 73b Wet SUWI.

In het onderhavige Besluit proactieve dienstverlening SZW (hierna: dit besluit) zijn deze bevoegdheid, de samenwerking in dit kader, de daarvoor benodigde gegevensverstrekkingen, de experimenteerruimte en de invulling van de opt-outbepaling (artikel 73b, zesde lid, Wet SUWI) uitgewerkt. Daarnaast zijn de bepalingen in het

Besluit SUWI over het systeem risico indicatie (SyRI) geschrapt, in navolging van het schrappen van de bepalingen daarover in de Wet SUWI.

De Wet proactieve dienstverlening SZW (hierna: de wet) schrijft voor dat de volgende vier onderdelen worden uitgewerkt.

1. De vormgeving van de samenwerking bij proactieve dienstverlening (loketten voor ondersteuning met informatie en advies)

De Wet SUWI voorziet in artikel 10b, derde lid, in een grondslag om bij AMvB regels te stellen omtrent de vormgeving van de samenwerking bij proactieve dienstverlening, waaronder over de inrichting van, en verwerkingsverantwoordelijke voor, een fysiek en digitaal loket voor ondersteuning met informatie en advies. Artikel 10b Wet SUWI vult de regels over samenwerking en gezamenlijke dienstverlening van Hoofdstuk 3 Wet SUWI aan, die bijvoorbeeld ook de grondslag zijn voor bijvoorbeeld de arbeidsmarktinfrastructuur. Artikel 10b Wet SUWI beoogt de bestaande ontwikkeling naar meer persoonlijke dienstverlening via de fysieke en digitale loketten te ondersteunen. Dat kunnen loketten van UWV, SVB en gemeenten zijn, maar bijvoorbeeld ook MijnOverheid. De inzet is belemmeringen weg te nemen voor integrale, ontschotte dienstverlening, vooral voor wat betreft de uitwisseling van persoonsgegevens die nodig is voor proactieve dienstverlening. Dat verbetert naar verwachting de toegankelijkheid van de sociale zekerheid voorafgaand aan een formele aanvraag, bijvoorbeeld voor mensen met wisselende inkomsten of werkenden met een laag inkomen. Het doel is dat mensen gecombineerd advies kunnen krijgen over verschillende uitkeringen en voorzieningen, bijvoorbeeld de aanvullende inkomensondersteuning ouderen in combinatie met kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en ook dat zij proactieve en samenhangende hulp krijgen bij het aanvragen van die uitkeringen en voorzieningen.

2. Verstrekken gegevens aan UWV, de SVB en gemeenten voor proactieve dienstverlening.

Artikel 73b, tweede lid, Wet SUWI schrijft voor dat als gegevensverstrekking aan UWV, de SVB of gemeenten noodzakelijk is voor proactieve dienstverlening en plaatsvindt op grond van artikel 54, 62 of 73 Wet SUWI, in ieder geval regels worden gesteld over:

- de gegevens die worden verstrekt;
- de uitkering of voorziening ten aanzien waarvan proactieve dienstverlening kan worden toegepast;
- de bewaartermijnen, met dien verstande dat de gegevens niet langer worden bewaard dan noodzakelijk en ten hoogste twaalf maanden; en
- de technische en organisatorische maatregelen die worden toegepast.

Dit houdt in dat zowel de gegevensuitwisseling tussen UWV, SVB en gemeenten onderling moet worden uitgewerkt als gegevensverstrekking door anderen. Vanuit deze verbeterde informatiepositie kunnen UWV, SVB en gemeenten de mensen die mogelijk recht hebben op een uitkering of andere sociale voorziening gericht informeren.

Artikel 73b, eerste lid, Wet SUWI biedt de grondslag voor UWV, de SVB en gemeenten om de gegevens die al in hun eigen administraties aanwezig zijn, te verwerken voor proactieve dienstverlening door de eigen organisatie. Een voorbeeld is dat UWV gericht een WIA-gerechtigde benadert voor een mogelijke aanvulling op basis van de Toeslagenwet en het aanvraagformulier vooraf invult. Proactieve dienstverlening die UWV, de SVB en gemeenten verrichten met al beschikbare gegevens in de eigen

administraties zijn dus op basis van de wet al mogelijk en worden niet uitgewerkt in dit besluit.

De uitwerking van proactieve dienstverlening in dit besluit is vormgegeven per uitvoerende publieke dienstverlener: UWV, de SVB en gemeenten, met onderverdeling naar specifieke uitkeringen of voorzieningen. De dienstverleners hebben geïnventariseerd welke vormen van proactieve dienstverlening nodig en mogelijk zijn. Criteria zijn een hoog niet-gebruik van een uitkering of voorziening en knelpunten in de gegevensuitwisseling die proactieve dienstverlening belemmeren. Verder zijn inzichten uit gebruikersonderzoek benut over gepersonaliseerde communicatie en laagdrempelige aanvraagprocedures. Vervolgens is geïnventariseerd welke gegevens noodzakelijk zijn en of het uitwisselen van die gegevens proportioneel en uitvoerbaar is. Ten slotte is een criterium of de gewenste gegevensuitwisseling snel juridisch en veilig mogelijk te maken is. Vormen van proactieve dienstverlening waarvoor verdergaande of complexe aanpassingen van de regelgeving nodig zijn, zijn nu niet meegenomen. Het aanvraagvereiste blijft bijvoorbeeld bestaan.

De technische en organisatorische maatregelen die voor alle vormen van proactieve dienstverlening hetzelfde zijn, zijn opgenomen in één artikel (artikel 5a.10). Bij de uitwerking per dienstverlener zijn waar nodig extra maatregelen toegevoegd.

3. UWV, de SVB en gemeenten verstrekken elkaar gegevens voor onderzoek

Artikel 73b, vierde lid, Wet SUWI schrijft voor dat kan worden onderzocht of de gegevens in de onder verantwoordelijkheid van UWV, de SVB en gemeenten gevoerde administraties noodzakelijk zijn voor proactieve dienstverlening door een van de andere instanties. Deze bepaling maakt experimenten met proactieve dienstverlening mogelijk. De gegevens kunnen onderling worden verstrekt als bij algemene maatregel van bestuur in elk geval regels zijn gesteld over:

- de gegevens die worden verstrekt;
- de duur van het onderzoek en de bewaartermijnen, met dien verstande dat de persoonsgegevens niet langer worden bewaard dan noodzakelijk en ten hoogste twaalf maanden;
- de technische en organisatorische maatregelen die worden toegepast om te waarborgen dat aan de voorschriften van de Algemene verordening gegevensbescherming wordt voldaan, met dien verstande dat in ieder geval regels worden gesteld over het voor zover mogelijk anonimiseren dan wel pseudonimiseren van persoonsgegevens en over de toegankelijkheid ervan; en
- de wijze waarop in dit verband uitvoering wordt gegeven aan de rechten van de betrokkene, bedoeld in hoofdstuk III van de Algemene verordening gegevensbescherming.

In aanvulling daarop zijn regels gesteld over de vooraankondiging en evaluatie van het onderzoek.

4. De opt-outbepaling

De invulling van artikel 73b, zesde lid, Wet SUWI heeft betrekking op het registreren van de voorkeuren van mensen die niet proactief benaderd willen worden. Het gaat om de wijze waarop bezwaar kan worden gemaakt, de inrichting en het beheer van de registratie van bezwaren en de bewaartermijn van maximaal vijf jaar.

2 Samenwerking bij proactieve dienstverlening

De wet en dit besluit maken een gericht aanbod voor een uitkering of voorziening mogelijk, en ook dat mensen worden geholpen bij het aanvragen. Om het niet-gebruik tegen te gaan is eenvoudige toegang voor mensen tot ondersteuning door de overheid nodig, voorafgaand aan een formele aanvraag en met gepersonaliseerde hulp. Dat is nog geen vanzelfsprekendheid als inkomensondersteuning van verschillende instanties nodig is. Om ervoor te zorgen dat mensen in ieder geval in de gebruikerservaring altijd bij het juiste loket zijn, geeft dit besluit een kader voor de samenwerking en gegevensuitwisseling bij proactieve dienstverlening tussen UWV, SVB en gemeenten. Het doel is initiatieven te ondersteunen, die willen voorzien in voldoende fysieke locaties waar mensen terecht kunnen voor op de persoon afgestemd advies over uitkeringen en voorzieningen en hulp bij het invullen van aanvraagformulieren. Het gaat bijvoorbeeld om het Programma Inrichten Overheidsbrede Loketten¹, de Informatiepunten Digitale Overheid (IDO)², de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur³ en de Omnichannel kanaalstrategie en MijnZaken van VNG⁴. Het doel is ook meer ruimte te geven voor samenwerking en gegevensuitwisseling bij digitale loketten, zoals Berekenuwrecht van Nibud en Stimulansz, het Virtueel Inkomsten Loket van de gemeente Utrecht⁵, de Potjes-check van de Voorzieningenwijzer en het Persoonlijk Digitaal Regelingenoverzicht (PDR)⁶ van het ministerie van BZK (zie verder 10.1 Gevolgen voor regedruk en doenvermogen).

De start van proactieve dienstverlening kan een vraag zijn over een uitkering of voorziening, die iemand aan de balie, telefonisch of digitaal stelt aan UWV, de SVB of de gemeente. Dit is de invulling van de opdracht in artikel 10b, derde lid, van de wet om regels te stellen over de inrichting van een fysiek en digitaal loket. Het staat UWV, de SVB en gemeenten vrij daarvoor de dienstverlening via bestaande loketten te verbeteren of nieuwe loketten in te richten. In ieder geval zal de medewerker, om vragen over sociale zekerheid te kunnen beantwoorden veelal informatie nodig hebben over de financiële en leefsituatie van de betrokkene. Deze persoonsgegevens kan de betrokkene zelf verstrekken, maar het is eenvoudiger voor de betrokkene als de medewerker de gegevens, die de overheid al heeft, opvraagt. Het kan bijvoorbeeld gaan om inkomensgegevens die de gemeente opvraagt bij UWV.

Het komt voor dat de betrokkene niet alleen recht heeft op een uitkering van bijvoorbeeld de SVB, maar ook op een voorziening van de gemeente, zoals kwijtschelding van gemeentebelastingen. De medewerker zal in dat geval ondersteunen bij het aanvragen van de uitkering van de eigen organisatie en doorverwijzen naar de andere organisatie voor advies over en het aanvragen van die voorziening. Voor de betrokkene is het eenvoudiger als dat een warme doorverwijzing is, dat wil zeggen dat de medewerker van organisatie 1 de contactgegevens en andere benodigde informatie van de betrokkene verstrekt aan een medewerker van organisatie 2. Deze tweede medewerker kan daarmee contact opnemen met de vragensteller om de gewenste ondersteuning te geven. Alternatief is dat de medewerker van organisatie 2 aan de medewerker van organisatie 1 de gevraagde informatie verstrekt, zodat de betrokkene via één loket een gecombineerd advies krijgt en hulp bij het aanvragen van meerdere

¹ *Kamerstukken II*, 26 643, nr. 1149.

² [Informatiepunt Digitale Overheid](#)

³ *Kamerstukken II*, 36 566, nr. 109 en [Overheid.nl | Consultatie Wijziging van de wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen in verband met de versterking arbeidsmarktinfrastructuur](#)

⁴ [Omnichannel kanaalstrategie - Mijn Services dienstverlening | VNG](#)

⁵ *Kamerstukken II*, 29 362, 26 448, nr. 328.

⁶ *Kamerstukken II*, 26 643, nr. 1197.

uitkeringen en voorzieningen. Medewerkers moeten hiertoe in ieder geval digitaal of telefonisch met elkaar in contact staan. Ze kunnen ook op elkaars fysieke locaties werkzaam zijn of op een gezamenlijke fysieke locatie. Om deze loketfunctie voor proactieve dienstverlening goed te laten verlopen is samenwerking nodig tussen UWV, de SVB en gemeenten, met inbegrip van de uitwisseling van persoonsgegevens.

Als mensen aan de balie, telefonisch of digitaal, voorafgaand aan een formele aanvraag, vragen om advies over uitkeringen en voorzieningen en hulp bij het aanvragen, veronderstelt dat vrijwilligheid. Medewerking is nodig voor het gebruiken van persoonsgegevens om in te schatten waarop iemand recht heeft. De wet en dit besluit beogen de zelfstandige wettelijke grondslag te bieden voor het verwerken van persoonsgegevens bij vragen aan de balie, telefonisch of digitaal. Formele toestemming als bedoeld in de artikelen 4 (onderdeel 11), 7 en 9 AVG is daarom niet nodig, maar de gegevensverwerking gebeurt alleen als de betrokkene dat wil. Op ieder moment is er de keuze om de medewerking te stoppen. En uiteraard is er geen verplichting adviezen van de dienstverleners op te volgen.

De wet en het besluit veranderen de bevoegdheidsverdeling tussen de SUWI-partijen niet. De SUWI-partijen blijven afzonderlijk verantwoordelijk voor de eigen proactieve dienstverlening. Bijvoorbeeld, de SVB schat in dat iemand in aanmerking komt voor AIO en geeft het advies ook kwijtschelding van lokale belastingen aan te vragen. Dan is de SVB verwerkingsverantwoordelijke en kan de betrokkene bij de SVB terecht voor vragen over bijvoorbeeld de gebruikte gegevens. Een ander voorbeeld is dat de SVB de vraag over de AIO beantwoordt en voor de kwijtschelding van lokale belastingen gegevens deelt met de gemeente, die zelf contact opneemt met de betrokkene. In dat geval zijn de SVB en de gemeente verwerkingsverantwoordelijk voor het eigen deel van de proactieve dienstverlening. Van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid is dus geen sprake.

Samenwerking en gegevensuitwisseling kunnen beter en sneller met ICT-ondersteuning. Het gaat daarbij niet alleen om ICT-ondersteuning om de medewerkers van de juiste informatie te voorzien en processtappen te automatiseren, maar ook om de digitale communicatie te ondersteunen voor de grote groep burgers die voldoende digitaal vaardig zijn. ICT-ondersteuning kan bijvoorbeeld helpen bij het invullen van zo veel mogelijk beschikbare gegevens of het combineren van aanvragen. Een (voor)ingevulde aanvraag voor een uitkering of voorziening kan opnieuw worden gebruikt voor een andere uitkering of voorziening, ook als die door een andere SUWI-partij wordt verstrekt. Ook kunnen SUWI-partijen digitaal contactgegevens uitwisselen om contact op te nemen met mensen bij specifieke vragen over een uitkering of voorziening. Zo wordt voorkomen dat mensen zelf naar een ander loket moeten gaan en daar opnieuw hun vraag stellen. Reken- en beslisregels worden al gebruikt om in te schatten of iemand recht heeft op een uitkering of voorziening. Deze reken- en beslisregels bepalen op basis van de voorwaarden voor een uitkering of voorziening en de persoonsgegevens van de betrokkene of er mogelijk recht is op inkomensondersteuning. De uitgerekende informatie wordt voor de gebruiker in een toegankelijk advies omgezet, dat wil zeggen dat het voor de gebruiker begrijpelijk en juridisch verantwoord is, én stimuleert om de regeling aan te vragen.

Naast samenwerking in de SUWI-keten werken vooral gemeenten ook samen met niet-SUWI-partijen om inwoners inzicht te geven in mogelijk recht op ondersteuning en hen digitaal te begeleiden bij de aanvraag. De niet-SUWI-partijen kunnen publieke en private

partijen zijn in de rol van ICT-leveranciers, verwerker, gegevensverstrekker of dienstverlener. Voorbeelden zijn de eerdergenoemde BerekenUwRecht en Potjes-check, die in opdracht van gemeenten inwoners met financiële zorgen de weg naar hulp wijzen. Dit besluit geeft ruimte om deze samenwerkingen voort te zetten en uit te breiden, en bestaande informatievoorzieningen en ICT te combineren. Het bouwt ook voort op het bestaande artikel 5.23 Besluit SUWI over het gebruik van de GeVS voor gegevensuitwisseling met derden, niet-SUWI-partijen. UWV, de SVB en gemeenten kunnen gezamenlijk besluiten om een of meer verwerkers in te schakelen, maar zij blijven verwerkingsverantwoordelijk. Zij bepalen immers de vormen van proactieve dienstverlening en middelen die ze hiervoor inzetten.

3 Proactieve dienstverlening door UWV

Op wetsniveau is reeds geregeld dat UWV met behulp van gegevens in de eigen administratie mensen kan adviseren over uitkeringen en voorzieningen waarop zij mogelijk recht hebben, en ook het aanvragen van die uitkeringen en voorzieningen kan faciliteren. Het kan daarbij gaan om alle wetten op basis waarvan UWV uitkeringen en voorzieningen verstrekt, zolang deze binnen de wettelijke omschrijving en doel van proactieve dienstverlening vallen. Het gaat bijvoorbeeld om de Toeslagenwet, waarbij UWV op eigen initiatief en met eigen gegevens beoordeelt of een cliënt recht heeft op een aanvulling op de UWV-uitkering. Als dat zo is, faciliteert UWV de aanvraag. Een tweede voorbeeld is de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong), waarbij UWV op basis van de eigen administratie mensen wijst op de mogelijkheid tien jaar na afwijzing opnieuw Wajong aan te vragen. Een derde voorbeeld is de Wet inkomensvoorziening oudere werklozen (IOW). Deze uitkering kan een vervolg op de WW zijn. UWV beoordeelt of de betrokkene in aanmerking komt en zo ja, biedt de IOW proactief aan. Het informeren van cliënten kan ook gaan over uitkeringen voorzieningen van de SVB en gemeenten. Als cliënten mogelijk in aanmerking komen voor deze uitkeringen en voorzieningen, maakt de wet mogelijk dat UWV hen proactief daarop wijst en het doen van een aanvraag faciliteert.

3.1 Werkloosheidswet

Voor de Werkloosheidswet (WW) heeft UWV in specifieke gevallen voor proactieve dienstverlening gegevens van anderen nodig. Deze gegevensverstrekking is op dit moment staande praktijk bij UWV. De grondslag is artikel 54, eerste lid, Wet SUWI, maar deze grondslag is onvoldoende specifiek. Omdat het gaat om een vorm van proactieve dienstverlening verduidelijkt dit besluit de juridische grondslag voor deze gegevensuitwisseling. Een werknemer heeft recht op een uitkering op basis van hoofdstuk IV van de WW als de werkgever in staat van faillissement is verklaard, als aan de werkgever surséance van betaling is verleend, de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen van toepassing is of de werkgever anderszins verkeert in de blijvende toestand dat hij heeft opgehouden te betalen. De uitkering voorziet in loon, vakantiegeld, vakantiebijslag of bedragen die de werkgever in verband met de dienstbetrekking met de werknemer aan derden verschuldigd is. De uitkering ondervangt het geldelijk nadeel als de werkgever de werknemer niet meer uitbetaalt (artikel 61 en 64 WW). Als invulling van proactieve dienstverlening benadert UWV deze werknemers persoonlijk om hen te wijzen op de uitkering op basis van hoofdstuk IV van de WW. Om te komen tot het bestand van werknemers die mogelijk recht hebben op deze uitkering, vraagt UWV gegevens uit bij de partijen die een rol hebben in het faillissement: een curator, de bewindvoerder, de werkgever zelf, de schuldhulpverlener en een pensioenuitvoerder. Zij

verstrekken de gegevens die noodzakelijk zijn om het recht op de uitkering te kunnen vaststellen. Zo nodig geeft UWV een overzicht van de werknemers die werkzaam zijn of waren bij de werkgever met betalingsonmacht. Deze informatie is nodig om ontslag te kunnen aanzeggen. De volgende gegevens worden voor proactieve dienstverlening uitgewisseld:

- naam en contactgegevens van de werknemers, alsmede gegevens over loon, vakantiegeld, vakantiebijslag en bedragen die de werkgever in verband met de dienstbetrekking met de werknemer verschuldigd is; en
- naam en RISN of toegekend uniek nummer waarmee een onderneming of rechtspersoon in het handelsregister is opgenomen van de werkgever.

Deze toepassing van proactieve dienstverlening vindt dus plaats met verwerking van gegevens van derde partijen, en is overeenkomstig artikel 73b, tweede lid, Wet SUWI in dit besluit uitgewerkt.

4 Proactieve dienstverlening door de SVB

De Wet proactieve dienstverlening SZW regelt dat de SVB met behulp van gegevens in de eigen administratie mensen kan adviseren over uitkeringen en voorzieningen waarop zij mogelijk recht hebben, en ook het aanvragen van die uitkeringen en voorzieningen kan faciliteren. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de Algemene nabestaandenwet (ANW), de Algemene Ouderdomswet (AOW) en de Algemene Kinderbijslagwet (AKW). Het bereik van deze uitkeringen en voorzieningen is zeer hoog.

De SVB voert ook de aanvullende inkomensvoorziening ouderen (AIO) uit. Deze sociale voorziening heeft een relatief hoog niet-gebruik. De wet en dit besluit beogen het gebruik van de AIO te verbeteren.

4.1 Aanvullende inkomensvoorziening ouderen

De AIO is algemene bijstand voor ouderen die zelf onvoldoende middelen van bestaan hebben. Het gaat daarbij vooral om ouderen die geen volledige AOW hebben opgebouwd, omdat zij daarvoor te kort in Nederland gewoond of gewerkt hebben en over onvoldoende andere inkomens- of vermogensbronnen beschikken. Daarnaast gaat het om ouderen met een jongere partner die nog niet in aanmerking komt voor AOW, die als huishouden onvoldoende middelen hebben om van rond te komen. Deze aanvulling en de voorwaarden die daarvoor gelden zijn geregeld in artikel 47a van de Participatiewet. Uit verschillende onderzoeken blijkt dat het niet-gebruik van AIO hoog is. Circa 30% van de mensen die waarschijnlijk recht hebben op AIO maken er geen gebruik van.⁷ Dit is ondanks inspanningen van de SVB om het niet-gebruik terug te dringen. De SVB kan op basis van gegevens in de eigen administratie zien of mensen een onvolledige uitkering hebben op grond van de AOW. Zij komen mogelijk in aanmerking voor een aanvulling op grond van de AIO. Zij ontvangen extra informatie en kunnen op de site van de SVB een AIO-check doen. De informatie die de SVB heeft over AOW-gerechtigden is echter onvoldoende om de doelgroep proactief AIO te kunnen aanbieden. Om potentiële AIO-gerechtigden gerichter te benaderen heeft de SVB inkomensgegevens nodig, waarmee de SVB kan inschatten of een oudere een inkomen onder het bestaansminimum heeft en daarmee in aanmerking komt voor een aanvulling

⁷ Niet-gebruik inkomensondersteunende regelingen SZW; Een synthesestudie, APE Significant in opdracht van het ministerie van SZW, januari 2023.

op grond van de AIO. UWV beschikt in de polisadministratie over inkomensgegevens van de doelgroep. In een pilot heeft de SVB een bestandsvergelijking uitgevoerd met gegevens van de SVB en van UWV om zo 1.000 personen die mogelijk recht op hebben op de AIO gericht te kunnen benaderen.⁸ Uiteindelijk heeft dit geleid tot de toekenning van AIO aan 28 huishoudens. Voor deze huishoudens heeft dat een grote impact, omdat zij zonder AIO onder het sociaal minimum leefden. Het relatief beperkte aantal hangt samen met een relatief grote groep van 20% niet-respons en het ontbreken in de polisadministratie van gegevens over bijvoorbeeld vermogen en pensioenen uit het buitenland.⁹ Op basis van de evaluatie van de pilot heeft de SVB onder meer de volgende aanbevelingen gedaan:

1. Creëren van een wettelijke grondslag voor permanente gegevensuitwisseling tussen de SVB en UWV in de Wet SUWI als eerste stap, zodat de SVB de potentiële extra AIO-gerechtigden op basis van alleen de inkomensgegevens uit de polisadministratie volledig en continu kan ontsluiten en bijgevolg meer burgers kan voorzien in bestaanszekerheid.
2. Verkennen van een meer gerichte benadering, waarbij gegevens uit de polisadministratie worden verrijkt met de gegevens van de Belastingdienst over buitenlands inkomen, vermogen of winst uit een onderneming alsmede vanuit de eigen klantdossiers van de SVB. Deze laatste informatie is momenteel echter alleen toegankelijk via dossieronderzoek. De pilot heeft aangetoond dat door uitsluitend gebruik te maken van inkomensgegevens uit de polisadministratie nog steeds veel huishoudens niet in aanmerking komen voor een AIO, om redenen die niet kunnen worden afgeleid uit de polisadministratie. Een verkenning naar een verrijking van de gegevensdeling kan het bereik vergroten.¹⁰

Dit besluit maakt de gegevensuitwisseling tussen de SVB en UWV voor het proactief aanbieden van AIO permanent mogelijk, zoals geadviseerd in de eerste aanbeveling. Voor de tweede aanbeveling is een verkenning uitgevoerd en uitgewerkt tot een voorstel voor een vervolgpilot om de gegevens uit de polisadministratie aan te vullen met gegevens van de Belastingdienst. De gegevensuitwisseling die nodig is voor de vervolgpilot wordt mogelijk gemaakt met een nieuwe tijdelijke pilotregeling. Afhankelijk van de uitkomsten van de vervolgpilot kan dit besluit worden aangevuld of aangepast.

Om in aanmerking te komen voor een AIO-voorziening moet het netto- (huishoud)inkomen zich onder bijstandsniveau bevinden. De SVB gebruikt het burgerservicenummer, gegevens over de samenstelling van het huishouden en de burgerservicenummers van eventuele huisgenoten. Over deze personen vraagt de SVB de inkomensgegevens op uit de polisadministratie van het UWV. Het gaat om de bruto inkomenscomponenten en afgeleiden daarvan als betaalde premies. Dit betreft de gegevens, bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, onderdelen f en i, van het Besluit SUWI. De netto-inkomsten zijn afhankelijk van de persoonlijke situatie van de betrokkene. De SVB gebruikt een algoritme waarmee een zo realistisch mogelijke benadering van het netto-inkomen wordt gegenereerd aan de hand van de in de polisadministratie beschikbare bruto-inkomensgegevens. Dit waarborgt dat alleen de minimaal noodzakelijke persoonsgegevens over de situatie van de betrokkene worden verwerkt.

⁸ *Stcr.* 2022, 24731 (Tijdelijke regeling pilot gerichte bevordering gebruik AIO).

⁹ *Kamerstukken II*, 29 389, 26 448, nr. 121.

¹⁰ Resultaten pilot gerichte bevordering gebruik AIO, SVB, 27 juni 2023, bijlage bij *Kamerstukken II*, 29 389, 26 448, nr. 121.

Dit is een aanvullende maatregel voor privacy en veiligheid (ten opzichte van artikel 5a.10).

Bij de eerste selectie van potentieel rechthebbenden worden ook persoonsgegevens verwerkt van personen die uiteindelijk niet geselecteerd worden, omdat de inschatting van hun inkomen en vermogen hoger blijkt te zijn dan de voorwaarden voor AIO. Slechts een klein percentage van de mensen met een onvolledige AOW kan aanspraak maken op AIO. De verwerking is erop gericht dat de SVB alleen kennis vergaart over de vraag of de belanghebbende gelet op het inkomen aan de voorwaarden voor AIO voldoet. Het doel van het experiment is een benadering te ontwikkelen die doeltreffend is, dus het niet-gebruik van de AIO terugdringt, en evenredig is, voor zowel de lasten in de uitvoering als de privacy van betrokkenen. Daarom geldt als aanvullende voorwaarde (bovenop artikel 5a.10) dat bij de bestandsvergelijking versleuteling wordt gebruikt. De gebruikte technologie is multi-party-computation met additief homomorfe encryptie, die ook bij de pilot over gerichte bevordering van de AIO is ingezet. Dit is een technologie waarbij meerdere partijen de nodige berekeningen op meervoudig versleutelde gegevens kunnen doen. Door het doen van berekeningen op versleutelde gegevens wordt de informatie over de personen in de bestandsvergelijking niet in onversleutelde vorm bekend. Dit leidt tot minimalisatie van de mogelijkheid om de verwerkte en berekende data op andere manieren, of voor andere doelen te gebruiken. Dit betekent dat geen van de partijen kennis krijgt of heeft over de persoonsgegevens waarover het niet al beschikt, en er toch een bruikbare uitkomst is uit de bestandsvergelijking.

Ook gemeenten beschikken over informatie die de SVB nodig heeft om gericht AIO te kunnen aanbieden. Gemeenten hebben namelijk zicht op inwoners die bijstand ontvangen en de pensioengerechtigde leeftijd in de zin van de AOW naderen. Dit besluit maakt mogelijk dat gemeenten aan de SVB contactgegevens en burgerservicenummer verstrekken als zij vermoeden dat een bijstandsgerechtigde mogelijk in aanmerking gaat komen voor de AIO. Naast het tegengaan van het niet-gebruik van de AIO is deze gegevensuitwisseling tussen gemeenten en de SVB nodig om de aanvraag van de AIO te faciliteren.

5 Proactieve dienstverlening door gemeenten

Gemeenten ondersteunen inwoners met verschillende uitkeringen en voorzieningen. Inwoners kunnen zelf ondersteuning aanvragen. De Wet proactieve dienstverlening SZW maakt het mogelijk dat de colleges van burgemeester en wethouders met gegevens uit hun eigen administraties inwoners gevraagd en ongevraagd persoonlijk kunnen adviseren over relevante uitkeringen en voorzieningen. De wet maakt het ook mogelijk dat gemeenten met eigen gegevens het doen van een aanvraag faciliteren, bijvoorbeeld door het, voor zover mogelijk, voorinvullen van aanvraagformulieren met al beschikbare gegevens. Met de gegevens die gemeenten al hebben kunnen zij echter niet altijd de hele doelgroep bereiken. Om inwoners gericht te kunnen benaderen zijn ook gegevens van buiten de gemeente nodig. Gemeenten hebben andere gegevens ook nodig om het aanvragen van uitkeringen en voorzieningen voor inwoners makkelijker te maken, de overgang van de ene naar de andere uitkering soepel te laten verlopen en om inwoners te ondersteunen bij het tegelijk aanvragen van meerdere uitkeringen en voorzieningen. Dit besluit maakt deze gegevensuitwisseling mogelijk.

5.1 Participatiewet

Gemeenten ondersteunen inwoners op grond van de Participatiewet met verschillende uitkeringen en voorzieningen, zoals algemene bijstand en bijzondere bijstand **[bijzondere bijstand vooralsnog niet opgenomen]**. Hieronder valt ook de individuele inkomensvoorslag, bedoeld in artikel 36 van de Participatiewet. De Participatiewet heeft een relatief groot niet-gebruik. Naar schatting 35% van de personen die recht heeft op algemene bijstand maakt daarvan geen gebruik.¹¹ Mensen die hun recht op ondersteuning op grond van de Participatiewet niet gebruiken, zijn te verdelen in twee groepen. De eerste groep betreft mensen die bekend zijn in de sociale zekerheid, omdat ze gebruik maken of hebben gemaakt van een uitkering of voorziening, bijvoorbeeld omdat zij een arbeidsbeperking hebben. Voor deze groep is een soepele overgang van de ene naar de andere uitkering of voorziening nodig. De tweede groep maakt nog geen gebruik van een uitkering of voorziening en is niet bekend bij de gemeente. Voor beide groepen bevordert dit besluit met nieuwe gegevensuitwisselingen dat zij hun recht op een uitkering of voorziening kunnen gaan gebruiken.

Mensen die bekend zijn in de sociale zekerheid

De Participatiewet is een vangnet, waarop geen recht bestaat als iemand gebruik kan maken van een voorliggende voorziening (artikel 15 van de Participatiewet). Studiefinanciering is een voorliggende voorziening. Op grond van de artikelen 10f en 64 van de Participatiewet bieden gemeenten al proactief ondersteuning aan jongeren zonder startkwalificatie aan, om hen naar een opleiding en werk te begeleiden. Zij volgen geen opleiding, waarbij ze recht op studiefinanciering zouden hebben, en werken ook niet. Om gericht aan jongeren zonder startkwalificatie ondersteuning te kunnen aanbieden combineert Stichting Inlichtingenbureau (IB) de gegevens van de gemeente, DUO en UWV (artikel 5.9, eerste lid, onderdeel f, en 5.10 Besluit SUWI).¹² Dit besluit wijzigt deze vorm van proactieve dienstverlening niet.

De uitkeringen die UWV verstrekt, gelden ook als voorliggende voorzieningen. Een werkloos geraakte werknemer zal bijvoorbeeld eerst zijn WW-uitkering moeten uitputten voordat recht op bijstand ontstaat. Op grond van bestaande taken beschikt UWV over gegevens die erop kunnen wijzen dat iemand misschien recht krijgt op een uitkering of voorziening op grond van de Participatiewet. Daarbij gaat het om de volgende situaties en bijbehorende gegevens:

- iemand heeft een UWV-uitkering aangevraagd en deze aanvraag is afgewezen, terwijl uit de polisadministratie blijkt dat de betrokkene geen of onvoldoende eigen inkomsten heeft;
- iemand ontvangt een UWV-uitkering en de maximale uitkeringsduur wordt bereikt, terwijl uit de polisadministratie blijkt dat betrokkene geen of onvoldoende eigen inkomsten heeft;
- iemand die van UWV een aanvulling op grond van de Toeslagenwet ontvangt en mogelijk recht heeft op ondersteuning op grond van de Participatiewet, bijvoorbeeld een gedeeltelijke bijstandsuitkering om het sociaal minimum te bereiken, bijzondere bijstand of een studietoeslag.

Dit besluit breidt de mogelijkheden voor gegevensverstrekking door UWV aan gemeenten uit, zodat het proactief aanbieden van ondersteuning op grond van de Participatiewet beter mogelijk wordt. Het bouwt voort op de bestaande regeling op grond

¹¹ Niet-gebruik inkomensondersteunende regelingen SZW; Een syntheses studie, APE Significant in opdracht van het ministerie van SZW, januari 2023.

¹² Jongeren buiten beeld in beeld brengen; De Beleidsonderzoekers in opdracht van ministerie van SZW, februari 2022.

van de artikelen 30c Wet SUWI en 41 en 42 van de Participatiewet, op grond waarvan UWV Participatiewet-aanvragen voorinvult, in ontvangst neemt en naar de gemeente van de cliënt doorstuurt. De wet geeft UWV de mogelijkheid een bijstandsaanvraag voorafgaand aan de aanvraag klaar te zetten en vooraf in te vullen voor zover de gegevens beschikbaar zijn bij UWV (proactieve dienstverlening in de vorm van het faciliteren van de aanvraag).

De SVB voert de Algemene nabestaandenwet (Anw) uit, zodat nabestaanden zeker zijn van een inkomen. Om deze inkomenszekerheid in verschillende situaties te kunnen waarborgen is samenwerking en gegevensuitwisseling tussen de SVB en gemeenten nodig. Dit besluit maakt proactieve dienstverlening in twee situaties mogelijk:

1. Het jongste kind van een ouder met Anw wordt achttien. De SVB wil in die situatie gegevens van Anw-gerechtigden, met geen of een beperkt inkomen, delen met de gemeenten om hen te kunnen begeleiden bij het vinden van werk. Dit ruim voordat hun Anw-uitkering wordt beëindigd om te voorkomen dat ze dan een beroep moeten doen op de bijstand.
2. Aanvraag Anw: een persoon van wie de partner is overleden vraagt Anw aan op grond van arbeidsongeschiktheid. Dit is een nieuwe situatie. Er bestond nog geen recht. Een keuring moet dan worden aangevraagd. In de tussentijd kan tijdelijk een beroep worden gedaan op bijstand. De SVB wil gegevens delen met de betreffende gemeente en er daarmee voor zorgen dat een aanvraag voor bijstand zo snel mogelijk door de gemeente kan worden behandeld en toegekend. Dit is ook nodig om de mogelijke ingangsdatum van de bijstand zeker stellen, mocht er geen sprake zijn van arbeidsongeschiktheid.

De SVB meldt al (via het IB) wie AIO ontvangt (artikel 64 en 67 van de Participatiewet). Op basis van de wet kunnen gemeenten deze inwoners ondersteuning vanuit de Participatiewet proactief aanbieden.

Om mensen aansluitende en volledige sociale zekerheid te kunnen bieden is dus gegevensverstrekking nodig van UWV en de SVB aan gemeenten over uitkeringen en voorzieningen die voorafgaan aan ondersteuning op grond van de Participatiewet. UWV en de SVB en de door hen te verstrekken gegevens zijn in dit besluit aangewezen. Het gaat in artikel 5a.3 om de volgende gegevens van UWV: naam, contactgegevens en burgerservicenummer van mensen die een aanvulling op grond van de Toeslagenwet ontvangen, of bij wie juist de UWV-uitkering afloopt of is afgewezen, zoals WW en Wajong. UWV verstrekt deze gegevens alleen als uit inkomensgegevens in de polisadministratie over de belanghebbende en de personen die deel uitmaken van het huishouden kan worden afgeleid dat zij mogelijk recht hebben op een uitkering of voorziening op grond van de Participatiewet. UWV moet de gegevens gevraagd verstrekken aan gemeenten, en kan de gegevens ongevraagd verstrekken. Met deze gegevens kan de gemeente contact opnemen met die inwoners.

Het gaat om de volgende gegevens van de SVB over Anw-gerechtigden: naam, contactgegevens en burgerservicenummer van mensen die mogelijk recht hebben op ondersteuning op grond van de Participatiewet. Verder kan de SVB gegevens uit de verzekerdenadministratie verstrekken die nodig zijn voor de Participatiewet-aanvraag. Gemeenten kunnen op basis daarvan een aanbod doen voor begeleiding naar werk of zo nodig het verstrekken van bijstand en ook de aanvraag faciliteren.

Tot de groep mensen die bekend zijn in de sociale zekerheid behoren ook mensen met een bijstandsuitkering die gaan verhuizen. De ondersteuning door de oude gemeente

zou soepel over moeten gaan in ondersteuning door de nieuwe gemeente. De verhuizing wordt via de basisregistratie personen (BRP) doorgegeven, maar de ondersteuning op grond van de Participatiewet verhuist niet mee. Met de gegevensuitwisseling tussen gemeenten onderling met betrekking tot de Participatiewet in artikel 5a.3, kunnen gemeenten proactief aan de nieuwe inwoner ondersteuning aanbieden als die al gebruik maakte van de Participatiewet. Naast naam, contactgegevens en burgerservicenummer zijn gegevens nodig over de ontvangen en mogelijk nog te ontvangen dienstverlening, vooral voor wat betreft participatie en re-integratie. Als iemand verhuist, is een nieuwe aanvraag en beoordeling nodig van het recht op ondersteuning op grond van de Participatiewet. Daarvoor raadpleegt de nieuwe gemeente actuele gegevens over werk, inkomen, de leefsituatie en het vermogen. Dat is reguliere dienstverlening, waaraan dit besluit niets wijzigt.

Mensen die niet bekend zijn in de sociale zekerheid

De Participatiewet geldt als laatste vangnet voor wie zelfstandig geen of onvoldoende inkomen verdient. Als mensen geen gebruik maken van hun recht op ondersteuning op grond van de Participatiewet is de kans groot dat zij financiële en gerelateerde problemen hebben. Dat kan ook gaan om mensen met wisselende inkomsten of werkenden met een laag inkomen. Met proactieve dienstverlening kunnen zij gericht geadviseerd worden. De uitdaging voor gemeenten is deze inwoners te vinden. Recente inkomensgegevens zijn een goede voorspeller voor het recht op een uitkering of voorziening. Het UWV beschikt met de polisadministratie over de inkomensgegevens van iedereen die in loondienst is of was. Dit besluit maakt het mogelijk dat UWV de naam, de contactgegevens en het burgerservicenummer deelt met gemeenten van inwoners die mogelijk recht hebben op een uitkering of voorziening op grond van de Participatiewet. Daarbij kunnen ook gegevens worden verwerkt van eventuele personen die deel uitmaken van hetzelfde huishouden. Dat is nodig, omdat de Participatiewet een vangnet is. Als er huisgenoten zijn die financieel bijdragen of kunnen bijdragen is er geen recht op ondersteuning op grond van de Participatiewet. Gemeenten kunnen op basis daarvan een aanbod doen voor begeleiding naar werk of zo nodig het verstrekken van bijstand.

5.2 Kwijtschelden van lokale belastingen

[Vooralsnog niet opgenomen] De meeste gemeenten en waterschappen geven inwoners met een laag inkomen de mogelijkheid om lokale belastingen te laten kwijtschelden.¹³ Gemeenten en waterschappen geven bij de aanslag algemene informatie over de mogelijkheden. Dit is voor een deel van de inwoners die de lokale belastingen niet kunnen betalen voldoende om kwijtschelding aan te vragen en te ontvangen. Een aanzienlijk deel van de doelgroep wordt echter niet bereikt. Landelijke cijfers zijn niet beschikbaar, maar CBS-gegevens van een aantal gemeenten¹⁴ laten zien dat 25% tot 45% van de inwoners, die mogelijk in aanmerking komen voor kwijtschelding, hiervan geen gebruik maakt. De Wet proactieve dienstverlening SZW maakt mogelijk dat gemeenten inwoners persoonlijk mogen adviseren met behulp van de gegevens die de gemeente al in de eigen administraties heeft, bijvoorbeeld over inwoners die bijstand ontvangen of die al eerder kwijtschelding van lokale belasting hebben gekregen. Deze gegevens kunnen ook worden gebruikt om de aanvraag te faciliteren, zoals een mogelijkheid voor inwoners om het recht op kwijtschelding te toetsen of de aanvraag vooraf in te laten vullen.

¹³ Keuzes in het kwijtscheldingsbeleid van gemeenten, Rijksuniversiteit Groningen, COELO, 2023.

¹⁴ [Armoedescan](#) van de gemeenten Arnhem, Den Haag, Dordrecht en Groningen.

Om gericht kwijtschelding te kunnen aanbieden aan de hele potentiële doelgroep zijn gegevens van buiten de gemeente nodig. Dit besluit regelt dat UWV op verzoek van de gemeente inkomensgegevens, contactgegevens en burgerservicenummer van inwoners met een laag inkomen verstrekt. Een laag inkomen is namelijk één van de voorwaarden om voor kwijtschelding in aanmerking te komen. Deze informatie heeft de gemeente nodig om kwijtschelding proactief te kunnen aanbieden en de aanvraag te faciliteren. Cliënten van UWV en de SVB die respectievelijk een aanvulling op grond van de Toeslagenwet of AIO aanvragen of ontvangen, hebben een inkomen op het sociaal minimum. Daardoor komen zij waarschijnlijk voor kwijtschelding van lokale belastingen in aanmerking. Het besluit maakt mogelijk dat UWV en de SVB de contactgegevens en het burgerservicenummer aan gemeenten verstrekken van cliënten die deze sociale voorzieningen gebruiken. Deze gegevens heeft de gemeente nodig voor het aanbieden van kwijtschelding en het faciliteren van de aanvraag.

Dit besluit maakt mogelijk dat de gemeente in samenwerking met het waterschap toetst of een inwoner in aanmerking komt voor kwijtschelding van waterschapsbelasting en inwoners over het resultaat informeert. De gemeente kan de inwoner begeleiden bij de aanvraag van kwijtschelding van waterschapsbelasting. Als de inwoner de aanvraag heeft ingediend neemt het waterschap zo nodig contact op met de inwoner. Op grond van artikel 6.17 van het Waterschapsbesluit wisselt het waterschap, als een aanvraag tot het verlenen van kwijtschelding is gedaan, onder meer met gemeenten de gegevens uit die nodig zijn om de kwijtschelding te beoordelen. Omdat waterschappen geen SUWI-partij zijn, geldt de bevoegdheid voor proactieve dienstverlening uit de wet niet voor waterschappen.

Proactieve dienstverlening bij het kwijtschelden van lokale belastingen bouwt voort op bestaande gegevensuitwisselingen voor het beoordelen van het recht op kwijtschelding van gemeentelijke en waterschapsbelastingen. UWV verstrekt hiertoe al gegevens aan gemeenten en waterschappen op grond van artikel 5.9, eerste lid, onder g, Besluit SUWI. Het IB is het gegevensknooppunt voor deze toets, op grond van artikel 5.24 Besluit SUWI.

5.3 Wet gemeentelijke schuldhulpverlening

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het bieden van schuldhulpverlening. Inwoners met geldzorgen kunnen zichzelf melden bij de gemeente voor hulp. Daarnaast ontvangen gemeenten op grond van de Wgs signalen van specifieke schuldeisers over inwoners met betalingsachterstanden: zorgverzekeraars, woningverhuurders en energie- en drinkwaterbedrijven. Deze signalen mogen zonder toestemming van de betrokkene worden gedeeld. Op basis hiervan doet de gemeente vervolgens een hulpaanbod. De wet maakt mogelijk dat gemeenten aan de hand van gegevens in de eigen administraties onderzoeken wie mogelijk in aanmerking komt voor schuldhulpverlening. Gemeenten kunnen die doelgroep gericht benaderen om de inwoners daarover te informeren en gemeenten kunnen de hulpvraag faciliteren (aangezien er in de Wgs geen sprake is van een aanvraag in de zin van de Awb). Relevante gegevens in de gemeentelijke administratie zijn bijvoorbeeld een betalingsachterstand op de eigen bijdrage Wmo, niet betaalde lokale belastingen en boetes of uitkeringen die moeten worden terugbetaald.

UWV en de SVB ontvangen regelmatig vragen van mensen met geldzorgen, die behoefte hebben aan hulp, bijvoorbeeld omdat een schuldeiser beslag heeft laten leggen op de

uitkering. UWV en de SVB kunnen deze mensen niet helpen om hun problematische schulden op te lossen, want schuldhulpverlening is een taak van gemeenten. Het is vaak echter ongewenst dat zij zelf een ander loket moeten opzoeken. UWV en de SVB kunnen daarom een aantal gegevens aan de betreffende gemeente doorgeven, zodat die contact kan opnemen met de inwoner. Dit is bestaande dienstverlening. Uit ervaringen van UWV en SVB blijkt dat mensen het vaak moeilijk vinden om zelf hulp te vragen. Of dat niet willen doen uit een gevoel van schaamte of in de hoop dat ze het zelf nog kunnen oplossen. Een deel neemt geen contact op met de gemeente, terwijl zij wel geldzorgen hebben. Zij komen ook niet altijd in beeld met de genoemde vroegsignalering van schulden. Vooralsnog is er echter onvoldoende grondslag voor UWV en de SVB om gegevens te verstrekken zonder expliciete toestemming (als rechtsgrond in de zin van artikel 6, eerste lid, onderdeel a, AVG), waarmee gemeenten proactieve dienstverlening aan inwoners met geldzorgen kunnen aanbieden. Ook de schakelfunctie van UWV op basis van artikel 73, elfde lid, van de wet geeft te weinig grondslag (zie verder hoofdstuk 9). Dit besluit maakt daarom nieuwe gegevensuitwisselingen tussen SUWI-partijen voor proactieve dienstverlening mogelijk als onderdeel van hun wettelijke taken (AVG-grondslag taak van algemeen belang, artikel 6, eerste lid, onderdeel e, AVG). Het gaat om warm doorverwijzen, waarbij contactgegevens worden gedeeld en gegevens over de financiële situatie van de inwoner met als doel schuldhulpverlening te faciliteren. Het is voldoende als er contact is geweest en de betrokkene medewerking verleent. De grondslag voor de gegevensverstrekking is immers de wet en dit besluit (taak van algemeen belang) en niet de AVG-grondslag toestemming. De betrokkene kan op ieder moment aangeven niet meer mee te willen werken en kan ook gebruik maken van de opt-out om in de toekomst geen aanbod van schuldhulpverlening meer te krijgen.

Door samen te werken willen UWV, SVB en gemeenten voorkomen dat mensen verder in geldzorgen raken. Het proactief aanbieden van schuldhulpverlening kan ook bijdragen aan de effectiviteit van de uitkeringen en voorzieningen van UWV en SVB. Financiële problemen kunnen namelijk het vinden van werk bemoeilijken, het meedoen in de maatschappij belemmeren en gezondheidsproblemen veroorzaken en verergeren. De gegevens die mogen worden gedeeld zijn contactgegevens, burgerservicenummer, betalingsachterstanden bij UWV of SVB, beslaglegging door schuldeisers (derden) op de UWV- of SVB-uitkering of signalen tijdens persoonlijk contact over problematische schulden. Bij betalingsachterstanden kan het ook gaan om vorderingen die via een lopende uitkering worden verrekend. UWV en de SVB hoeven zelf geen schuldeiser van de betrokkene te zijn om met gemeenten samen te werken. Het doel is toegankelijke en samenhangende dienstverlening in de sociale zekerheid te bieden. Niet alle betalingsachterstanden of beslagen wijzen op problematische schulden. Daarom is een goede afweging en advisering nodig of de gegevensverstrekking zinvol is. Daarbij staat de behoefte van de betrokkene centraal. Verder zijn de omvang van de betalingsachterstand en de duur daarvan relevant. Uit oogpunt van dataminimalisatie worden alleen de gegevens uitgewisseld die noodzakelijk zijn voor de warme overdracht. Als de gemeente contact heeft gelegd en de inwoner wil hulp, heeft de gemeente op grond van de Wgs de mogelijkheid de gegevens te verzamelen bij publieke en private partijen die nodig zijn voor de reguliere dienstverlening, bijvoorbeeld om schulden te inventariseren via het CJIB en gerechtsdeurwaarders.

Uit onderzoek van CBS blijkt dat op peildatum 1 januari 2024 circa 66.000 cliënten van UWV een openstaande vordering hebben bij UWV en circa 21.000 cliënten van de SVB

een openstaande vordering bij de SVB hebben.¹⁵ Daarnaast wordt jaarlijks bij circa 66.000 tot 78.000 cliënten van UWV en bij 8.000 tot 13.000 cliënten van SVB door schuldeisers beslag op de uitkering gelegd. Een klein deel van hen heeft na persoonlijk contact behoefte aan hulp bij geldzorgen. In 2024 heeft Team Geldzorgen van UWV contact gehad met 9.000 mensen, van wie 313 op verzoek en met medewerking zijn doorverwezen naar verschillende gemeenten.

5.4 Gemeentelijke minimaregelingen

[Vooralsnog niet opgenomen] Veel gemeenten hebben voor inwoners met een laag inkomen voorzieningen, zodat mensen kunnen blijven meedoen in de maatschappij, zoals om te sporten en voor schoolspullen, ook wel minimaregelingen genoemd. Gemeentelijke minimaregelingen zijn meestal gebaseerd op een gemeentelijke verordening op grond van artikel 108 van de Gemeentewet. Zo'n voorziening kan bijvoorbeeld de vorm hebben van een stadspas, kindregeling, vergoeding van leermiddelen, ouderenpakket, voordeelabonnement voor openbaar vervoer of een tegemoetkoming voor chronisch zieken hebben. Inwoners kunnen deze voorzieningen zelf aanvragen. De wet maakt het daarnaast mogelijk dat gemeenten de gegevens uit hun eigen administratie verder verwerken om inwoners gevraagd en ongevraagd persoonlijk te adviseren over relevante voorzieningen, waar mogelijk automatisch voorzieningen toe te kennen (als gemeenten zelf de aanvraagprocedure kunnen vormgeven), bijvoorbeeld in aanvulling op bijstand, of de aanvraag van een voorziening voorinvullen.

Om gericht lokale voorzieningen te kunnen aanbieden zijn ook gegevens van buiten de gemeente nodig over inwoners met een laag inkomen. Dit besluit regelt daarom dat UWV en SVB gevraagd en ongevraagd gegevens verstrekken van cliënten die een aanvulling op grond van de Toeslagenwet of AIO ontvangen. Beide groepen hebben namelijk een inkomen op het sociaal minimum, waardoor zij waarschijnlijk voor deze lokale voorzieningen in aanmerking komen. Dit besluit regelt daarnaast dat UWV op verzoek van de gemeente de gegevens over inkomen verstrekt om te toetsen of inwoners in aanmerking komen voor gemeentelijke minimaregelingen. Dat maakt proactieve dienstverlening aan werkenden met een laag inkomen mogelijk. Daarbij kunnen ook gegevens worden verwerkt van eventuele personen die deel uitmaken van hetzelfde huishouden. Dat is nodig, omdat gemeentelijke minimaregelingen meestal een vangnet zijn. Als er huisgenoten zijn die financieel bijdragen of kunnen bijdragen is het meestal niet mogelijk om van een minimaregeling gebruik te maken.

5.5 Tegemoetkoming alleenverdienersproblematiek

Ongeveer 6.400 huishoudens die onbedoeld een lager inkomen hebben dan vergelijkbare huishoudens met een bijstandsuitkering krijgen via een overbruggingsregeling een tegemoetkoming van hun gemeente.¹⁶ Deze huishoudens vallen onder de alleenverdienersproblematiek en hebben door een samenloop van sociale zekerheid, fiscaliteit en toeslagen een lager besteedbaar inkomen dan een vergelijkbaar huishouden met een volledige bijstandsuitkering en bijbehorende toeslagen. Het betreft huishoudens waarvan de voornaamste inkomstenbron een uitkering van een van beide partners is. De overheid komt met opeenvolgende regelingen om de betrokken huishoudens tegemoet te komen. De tegemoetkoming voor de jaren 2025, 2026 en 2027 is geïntroduceerd met de Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek, waarmee artikel 78gg in de Participatiewet is ingevoegd. Deze wet trad op 1 januari 2025 in werking, en voorziet

¹⁵ [Betalingsachterstanden bij uitvoeringsorganisaties](#).

¹⁶ Artikel 78gg van de Participatiewet, Staatsblad 2024, nr. 407.

erin dat het college van burgemeester en wethouders ambtshalve of op aanvraag een vaste tegemoetkoming toekent aan huishoudens in de alleenverdienersproblematiek. Artikel 78gg biedt al bepaalde mogelijkheden voor het college om proactief op te treden.

Nu het onderhavige besluit een specifieke bevoegdheid creëert voor proactief handelen door gemeenten, is ervoor gekozen om daarin ook het handelen van gemeenten ten behoeve van de tegemoetkoming voor alleenverdieners mee te nemen. Dit bevestigt dat het college huishoudens gericht kan benaderen om hen te informeren over hun mogelijke recht en om het doen van een aanvraag te faciliteren. Dat is nodig voor de groep inwoners die mogelijk, maar niet zeker recht heeft. Op basis van gegevens van UWV kunnen gemeenten inschatten welke inwoners mogelijk recht hebben op een tegemoetkoming. UWV verstrekt daartoe uit eigen beweging of op verzoek naam, contactgegevens, burgerservicenummer en gegevens over inkomsten uit arbeid en dienstbetrekking, waaronder uitkeringen wordt verstaan, van belanghebbenden. Deze vorm van proactieve dienstverlening is mogelijk in de overbruggingsperiode tot een fundamentele oplossing, voorzien vanaf 2028.

6 Experimenten ten behoeve van proactieve dienstverlening

Het staat niet altijd vast of een bepaalde vorm van proactieve dienstverlening uitvoerbaar en effectief is. Welke gegevens leiden naar een bepaalde doelgroep? Is het haalbaar deze doelgroep proactief te benaderen? Lukt het om contact te krijgen? Dit zijn voorbeelden van vragen die in bepaalde gevallen alleen met pilots en experimenten beantwoord kunnen worden.

De wet maakt het onder voorwaarden mogelijk dat UWV, SVB en gemeenten onderling gegevens uitwisselen uit de onder hun verantwoordelijkheid gevoerde administraties om te onderzoeken of bepaalde gegevens noodzakelijk zijn voor proactieve dienstverlening (artikel 73b, vierde lid). Hiermee kunnen de SUWI-partijen op kleinere schaal en voor een beperkte tijd experimenteren, voordat een bepaalde structurele gegevensuitwisseling voor proactieve dienstverlening wordt ingericht. In dit besluit zijn de voorwaarden aan de experimenten nader vormgegeven.

Experimenten kunnen gaan om een samenwerking van UWV, de SVB of een of meer gemeenten. Het kan ook gaan om een gegevensuitwisseling tussen gemeenten onderling, bijvoorbeeld bij samenwerkingsverbanden met gezamenlijke dienstverlening. Twee soorten experimenten zijn mogelijk:

1. Om geschikte gegevens te bepalen om mensen in beeld te brengen die een uitkering of voorziening nodig hebben, maar die nog niet ontvangen;
2. Onderzoek naar de effectieve inrichting van de samenwerking tussen UWV, de SVB en (groepen van) gemeenten om het aanvragen van uitkeringen en voorzieningen te faciliteren.

Met experimenten is te bepalen welke gegevensuitwisselingen nodig zijn om mensen met proactieve dienstverlening snel en laagdrempelig te helpen, ook als zij zich in eerste instantie vanuit het perspectief van de overheid niet bij het juiste loket melden. Het gaat om uitwisseling van contactgegevens en gegevens om uitkeringen en voorzieningen te kunnen aanvragen of het recht daarop te kunnen toetsen. Als een inwoner akkoord is met een intake voor bijvoorbeeld schuldhulpverlening of bijstand, start de reguliere dienstverlening en hebben de SUWI-partijen al mogelijkheden om breder gegevens uit

te wisselen, bijvoorbeeld met de Belastingdienst over inkomen, vermogen en eventuele belastingschulden of met de Dienst Toeslagen om toeslagen aan te kunnen vragen.

Experimenten zijn de oplossing voor de situatie dat het voornemen is om proactieve dienstverlening in dit besluit uit te werken, maar de noodzaak van de verstrekking(en) bij die uitwerking nog niet objectief kan worden onderbouwd. Het experiment dient dus om die kip-ei-vraag op te lossen. Bij een positieve evaluatie van het experiment, kan het Besluit SUWI gewijzigd worden om de proactieve dienstverlening structureel mogelijk te maken.

Omdat de experimenten tijdelijk zijn en een relatief kleine groep mensen betrokken is, zijn de risico's voor veiligheid en privacy beperkt. Om deze risico's nog verder te verkleinen, is bepaald dat de gegevens geanonimiseerd, dan wel gepseudonimiseerd moeten worden uitgewisseld, en indien dat niet mogelijk blijkt, versleuteling wordt toegepast. Als dat zinvol en haalbaar is, kunnen Privacy Enhancing Technologies (PETs) worden ingezet om de gegevensuitwisseling en -koppelingen te beveiligen.

Voorafgaande aan een experiment moet de minister worden geïnformeerd over het plan, waarin privacy en het waarborgen van de rechten van de betrokkenen in de onderzoeksopzet is meegenomen met een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB of de Engelse afkorting DPIA). Ook worden in het plan het onderzoeksdoel, de uitkering of voorziening voor proactieve dienstverlening, de gegevens die worden uitgewisseld en de deelnemende organisaties gespecificeerd. Het onderzoek mag maximaal drie jaar duren. Vervolgens moet binnen twaalf maanden de evaluatie beschikbaar zijn met een advies of structurele inrichting van de gegevensuitwisseling nodig is. De bewaartermijn voor de gegevens die voor het experiment moeten worden uitgewisseld is maximaal twaalf maanden. De bewaartermijn is hetzelfde als voor andere gegevens die voor proactieve dienstverlening worden uitgewisseld. Deze bewaartermijn zal veelal voldoende zijn. Eventueel kunnen na het eerste jaar opnieuw gegevens worden verstrekt voor het onderzoek, zolang de persoonsgegevens van het eerste jaar dan maar zijn verwijderd. Op die manier is ook een onderzoek van meerdere jaren mogelijk als dat nodig is om een beeld van de noodzaak te krijgen. Tenzij het statistisch onderzoek is, worden bij het onderzoek de betrokkenen daadwerkelijk benaderd met een hulpaanbod. Dat gaat om een relatief kleine groep. Bijvoorbeeld bij de pilot AIO is geprobeerd met 1.000 personen contact op te nemen. Op basis van bij de overheid bekende gegevens over inkomen en levenssituatie hadden zij waarschijnlijk recht op AIO (zie paragraaf 4.1). Het moment van benaderen is meteen het moment om te informeren en toe te lichten dat persoonsgegevens zijn verwerkt. De wijze van benaderen, of het onderzoek tot contact leidt en wat de respons is, zijn cruciaal om te bepalen of een bepaalde gegevensuitwisseling voor proactieve dienstverlening zinvol is. Mensen kunnen op ieder moment kunnen kiezen om de proactieve dienstverlening te beëindigen en kunnen aangeven niet meer voor een bepaalde dienstverlening te worden benaderd.

7 Waarborgen voor gegevensbescherming bij proactieve dienstverlening

Onder de mensen die UWV, de SVB en gemeenten voor proactieve dienstverlening benaderen, zullen zich ook personen bevinden die er geen prijs op stellen dat zij ongevraagd benaderd worden. De wet voorziet daarom in een extra waarborg voor de

betrokkene: er wordt expliciet geregeld dat gegevens niet voor proactieve dienstverlening worden verwerkt als de betrokkene hier uit eigen beweging of desgevraagd bezwaar tegen maakt (artikel 73b, zesde lid). De opt-outbepaling kan worden gezien als een bijzondere invulling van het recht op bezwaar (artikel 21 AVG). De opt-out verandert niets aan het recht op de uitkering of voorziening zelf en heeft alleen betrekking op de communicatie in het kader van proactieve dienstverlening.

De opt-outbepaling is gekoppeld aan de twee in de wet opgenomen componenten van proactieve dienstverlening; het informeren en faciliteren. Dit betekent dat, nadat iemand bezwaar heeft gemaakt, de persoonsgegevens niet meer worden verwerkt om diegene te informeren over een mogelijk onbenut recht of om een aanvraag te faciliteren. Op het moment van het eerste contact met de betrokkene over het informeren over of faciliteren van een uitkering of voorziening wijzen UWV, SVB of de gemeente de betrokkene op de opt-out, duidelijk en gescheiden van andere informatie (in lijn met artikel 21 AVG). Zij informeren de betrokkene ook over hoe de opt-out wordt verkregen: mondeling of schriftelijk, elektronisch en via andere wegen. En zij zorgen voor passende ondersteuning (in lijn met de Awb en de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv)).

De opt-out geldt als minimum voor de uitkering of voorziening die bij het eerste contact proactief werd aangeboden. Voor andere uitkeringen en voorzieningen kunnen mensen opnieuw een opt-out aanvragen. Het is ook toegestaan dat het bestuursorgaan de opt-out aanbiedt voor alle uitkeringen of voorzieningen die het betreffende bestuursorgaan verstrekt. Andere uitkeringen en voorzieningen kunnen nog wel worden aangeboden, door een andere SUWI-partij. Ook dan wordt de betrokkene gewezen op de opt-out voor die uitkering of voorziening. De opt-out geldt tot vijf jaar voor een bepaalde uitkering of voorziening. UWV, SVB en de gemeente mogen de betrokkene de keuze geven de opt-out korter te laten gelden. UWV, SVB en gemeenten registreren de opt-outs in de eigen administratie. Zij zijn afzonderlijk verwerkingsverantwoordelijk voor de eigen registraties en wisselen geen persoonsgegevens onderling uit over opt-outs.

Er zijn uitgebreidere varianten voor de opt-out denkbaar, maar hiervoor is niet gekozen. In een uitgebreide variant heeft de opt-out betrekking elke uitkering en voorziening van alle SUWI-partijen. Daartoe zouden de SUWI-partijen de opt-outs op een voor elkaar toegankelijke wijze moeten registreren, waarvoor zij gezamenlijk verwerkingsverantwoordelijk zouden zijn en een verwerker kunnen inschakelen. De uitgebreide variant zou minder handelingen van mensen vragen die niet willen dat hun gegevens voor proactieve dienstverlening worden verwerkt. Daarentegen zijn uitkeringen en voorzieningen bedoeld voor uiteenlopende levensgebeurtenissen en kan de situatie van mensen wijzigen. De uitgebreide variant sluit daarom niet uit dat mensen informatie gaan missen over voor hen relevante of relevant geworden uitkeringen en voorzieningen. Verschil is ook dat de uitgebreide variant samenwerking en gegevensuitwisseling vereist tussen de SUWI-partijen bij de uitvoering van de opt-out, wat inspanningen vereist van de SUWI-partijen en eigen risico's voor privacy en veiligheid heeft.

De opt-out doet niets af aan de privacyrechten die iedereen op grond van de AVG heeft. Het is bijvoorbeeld altijd mogelijk te vragen om rectificatie als er fouten in de gegevens blijken te zitten of in het algemeen om een klacht in te dienen. UWV, de SVB en gemeenten hebben al contactmogelijkheden om vragen te stellen of een klacht in te dienen over gegevensverwerking en privacy of andere onderwerpen. De wet en het

besluit veranderen de bevoegdheidsverdeling tussen de SUWI-partijen niet. De SUWI-partijen blijven afzonderlijk verantwoordelijk voor de eigen verwerkingen van persoonsgegevens.

8 Schrappen systeem risico indicatie (SyRI)

In de wet zijn de bepalingen over het systeem risico indicatie (SyRI) vervallen. Daardoor zijn ook in het Besluit SUWI bepalingen overbodig geworden. Met de onderdelen A en C van dit besluit zijn de bepalingen over SyRI in het Besluit SUWI geschrapt. Voor de toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de wet, die hieronder voor de duidelijkheid wordt herhaald.

Artikel 65 Wet SUWI bevat de regeling van het instrument SyRI. Op 5 februari 2020 heeft de rechtbank Den Haag bepaald dat de wetgeving die de inzet van SyRI regelt, strijdig is met hoger recht, namelijk artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM).¹⁷ De rechtbank oordeelde dat de inzet van SyRI onvoldoende inzichtelijk en controleerbaar is. Zo zijn de gegevens die verwerkt kunnen worden niet ingekaderd of geclausuleerd en is er onvoldoende inzicht in de werking van het risicomodel. De wetgeving is daarmee onrechtmatig, want in strijd met hoger recht, en dus onverbindend. Deze uitspraak is onherroepelijk geworden. Bij brief van 23 april 2020 heeft de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de beslissing om niet in hoger beroep te gaan gemotiveerd.¹⁸ Niet alleen het ontbreken van voldoende waarborgen, maar ook het feit dat de effectiviteit van het systeem niet bewezen was, gaf daartoe reden.

9 Verhouding tot andere regelgeving

Wet SUWI

Dit besluit sluit aan op bestaande kaders voor proactieve dienstverlening. Via fysieke en digitale loketten wordt al informatie en advies verstrekt over de uitkeringen en voorzieningen die er zijn en de voorwaarden die ervoor gelden. UWV en de SVB geven met de huidige communicatie uitvoering aan de bestaande bepalingen daarover in de Wet SUWI (artikel 31, tweede lid, en 34, eerste lid, onder c, Wet SUWI).

UWV neemt op grond van artikel 30c Wet SUWI al aanvragen van algemene bijstand in ontvangst en ook van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW). UWV zorgt dat de gegevens hiervoor compleet zijn en verstrekt de aanvragen aan het college.

Artikel 73, elfde lid, Wet SUWI regelt de schakelfunctie van UWV om contactgegevens aan een ondersteunende instantie te verstrekken voor hulpverlening, met instemming van de uitkeringsgerechtigde.¹⁹ Een ondersteunende instantie is een aanbieder van maatschappelijke ondersteuning of publieke instelling op het gebied van gezondheid, jeugdhulp, welzijn, wonen, werk en inkomen die kan bijdragen aan de zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang van de betrokkene. UWV benoemt in de knelpuntenbrieven van 2023 en 2024 de noodzaak om meer gegevens dan

¹⁷ Rechtbank Den Haag 5 februari 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:865.

¹⁸ Kamerstukken II 2019/20, 17 050, nr. 593.

¹⁹ Kamerstukken II, 35 897, nr. 9.

contactgegevens te delen, zodat mensen op korte termijn goed kunnen worden geholpen.²⁰ De SVB verwijst personen met financiële problemen door naar de gemeente. Een duidelijker grondslag hiervoor is gewenst. Ook de inventarisatie van knelpunten inzake gegevensuitwisseling door het Netwerk Publieke Dienstverlening benoemt dit knelpunt.²¹ De wet en dit besluit voegen daarom specifieke bevoegdheden toe voor proactieve dienstverlening door gemeenten en de gegevensuitwisseling die daarvoor nodig is. Er zijn situaties waar de schakelfunctie en proactieve dienstverlening overlappen. De schakelfunctie houdt meerwaarde, omdat de schakelfunctie gericht is op meer partijen die mogelijk hulp en zorg kunnen verlenen. Vanwege die breedte heeft de schakelfunctie de waarborgen instemming van de uitkeringsgerechtigde en de beperking tot contactgegevens. Voor proactieve dienstverlening is in tegenstelling tot de schakelfunctie niet gekozen voor de voorwaarde instemming (opt-in). Dit zou het bereiken van de doelgroep belemmeren en daarmee het doel van proactieve dienstverlening om het niet-gebruik tegen te gaan. In plaats daarvan heeft proactieve dienstverlening de waarborg *opt-out* voor mensen die geen behoefte hebben aan proactieve dienstverlening (zie onderdeel 3.4.4 van de memorie van toelichting bij de wet). Een uitkeringsrelatie met UWV of de SVB is geen voorwaarde voor uitwisselen van persoonsgegevens met de gemeente, in tegenstelling tot de schakelfunctie. Hiervoor is gekozen, omdat proactieve dienstverlening juist gericht is op advies en ondersteuning voorafgaand aan een formele aanvraag voor een uitkering of voorziening.

Algemene wet bestuursrecht/Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer
Artikel 2:1 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) bepaalt dat een bestuursorgaan zorgdraagt voor passende ondersteuning bij het verkeer met dat bestuursorgaan. Artikel 2:3 Awb draagt bestuursorganen op om berichten die voor een ander bestuursorgaan bestemd is naar dat bestuursorgaan door te sturen, en de afzender daarvan te informeren. Dit is de doorzendplicht, die oorspronkelijk bedoeld was voor onjuist geadresseerde post. Deze bepalingen zijn geactualiseerd met de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer.²² Voor proactieve dienstverlening zijn ondersteuning zeer behulpzaam. De wet en dit besluit geven aansluitende, specifieke bevoegdheden voor het tegengaan van het niet-gebruik van uitkeringen en andere sociale voorzieningen.

Wet basisregistratie personen

Hoewel de basisregistratie personen (BRP) niet is opgenomen bij de gegevens die mogen worden uitgewisseld voor proactieve dienstverlening, kunnen ook BRP-gegevens worden gebruikt. BRP-gegevens zijn niet opgenomen, omdat de verstrekking van die gegevens wordt gereguleerd door de Wet basisregistratie personen en onderliggende regelgeving. [Artikel 37 van het Besluit basisregistratie personen](#) bepaalt dat hier een autorisatiebesluit voor nodig is.

Wet algemene bepalingen burgerservicenummer

De SUWI-partijen gebruikt het burgerservicenummer (BSN) bij de uitwisseling van persoonsgegevens voor proactieve dienstverlening. Dat is gerechtvaardigd op grond van artikelen 10 en 11 van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer. Daarin is geregeld dat overheidsorganen bij het verwerken van persoonsgegevens in het kader van de uitvoering van hun gebruik kunnen aken van het BSN. Dat is nodig om de

²⁰ Kamerstukken II, 26 448, nr. 760; Kamerstukken II, 26 448, nr. 717.

²¹ Kamerstukken II, 29 362, nr. 363.

²² Staatsblad 2023, nr. 183.

verschillende persoonsgegevens die worden uitgewisseld in verband te brengen met de persoon op wie ze betrekking hebben en ook om de hoeveelheid persoonsgegevens die worden verwerkt te minimaliseren.

Archiefwet

Dit besluit bevat voor de gegevensverwerkingen voor proactieve dienstverlening de gespecificeerde bewaartermijn van maximaal twaalf maanden (artikel 5a.10). De bewaartermijn is korter dan de bewaartermijnen in de selectielijsten van UWV, SVB en gemeenten onder de Archiefwet. Enerzijds is hiervoor is gekozen, omdat de gegevens binnen de SUWI-keten worden gebruikt. Anderzijds is dat nodig om de risico's van negatieve gevolgen voor de betrokkenen te beperken.

Een belangrijke bron van gegevens voor proactieve dienstverlening zijn de gegevens waarover UWV, SVB en gemeenten al beschikken in hun administraties. Hiervoor gelden de selectielijsten onder de Archiefwet. Het gaat bijvoorbeeld om de polisadministratie van UWV waarin verzekerden tot zeven jaar na het bereiken van de AOW-leeftijd staan geregistreerd. Als proactieve dienstverlening leidt tot een aanvraag of het verstrekken van een uitkering of voorziening, gelden de bewaartermijnen voor de reguliere dienstverlening op de selectielijsten onder de Archiefwet. Bijvoorbeeld, voor uitkeringen is de bewaartermijn vijf tot zeven jaar na beëindiging van de uitkering. Voor communicatie en advies is de bewaartermijn drie tot vijf jaar.

10 Gevolgen en uitvoering

10.1 Gevolgen voor regeldruk en doenvermogen

Regeldruk

Met dit besluit krijgen burgers proactief toegespitst advies over inkomensondersteunende regelingen die betrekking hebben op hun persoonlijke situaties. Zij kunnen gefaciliteerd worden door een publieke dienstverlener bij het doen van een aanvraag. Burgers hoeven hierdoor niet meer zelf op te zoeken naar waar ze recht op hebben. Het faciliteren van meerdere aanvragen voor bijvoorbeeld AIO en kwijtschelding van lokale belastingen zorgt ervoor dat burgers maar een keer gegevens hoeven aan te leveren. Dit vermindert de regeldruk voor burgers. Zie paragraaf 7.1 van de memorie van toelichting bij de Wet proactieve dienstverlening SZW voor een verdere toelichting.

Doenvermogen

Voor de Wet proactieve dienstverlening SZW is een doenvermogenstoets gedaan, zie paragraaf 7.2. van de memorie van toelichting bij de wet. Proactieve dienstverlening kan een drempel wegnemen of verlagen voor mensen die door een samenloop van levensgebeurtenissen of stress een uitkering of voorziening niet gebruiken. De vormgeving van proactieve dienstverlening bepaalt in hoge mate de effectiviteit. Inzichten uit de doenvermogenstoets zijn in dit besluit gebruikt om laagdrempelige en gepersonaliseerde communicatie mogelijk te maken. Het verder kunnen verwerken van persoonsgegevens over onder meer inkomen maakt een gericht aanbod van uitkeringen en voorzieningen mogelijk. UWV, de SVB en gemeenten houden ruimte om geschikte kanalen in te richten, zoals loketten, brieven en telefonisch. Voor mensen die geen prijs stellen op proactieve dienstverlening, geeft dit besluit het kader om zo eenvoudig mogelijk een opt-out te registreren. Met de samenwerking bij proactieve dienstverlening

die dit besluit mogelijk maak, kunnen mensen over meerdere, al dan niet samenhangende, uitkeringen en voorzieningen worden geadviseerd.

Voor dit besluit is ook gebruik gemaakt van de bevindingen uit het signaal 'Niet voor Mij' van de Landelijke Cliëntenraad (LCR)²³ en het 'Prototype Persoonlijk Digitaal Regelingenoverzicht'²⁴, dat in opdracht van de ministeries van BZK en SZW is getest. De doenvermogenstoets en deze rapporten helpen om de implementatie van proactieve dienstverlening door UWV, de SVB en gemeenten aan te laten sluiten op het doenvermogen van de doelgroepen, bijvoorbeeld met inzichten over welke communicatiemiddelen geschikt zijn om burgers proactief te benaderen, op welke manieren zij ondersteund kunnen worden bij het doen van een aanvraag en hoe burgers de opt-out ervaren.

Het signaal 'Niet voor mij' van de LCR laat zien dat burgers die zij gesproken hebben vaak te laat of onvoldoende hulp krijgen, en in een steeds kwetsbaardere positie terecht komen. Deze groep burgers is (langdurig) ziek en een aanzienlijk deel leeft al langer met een zeer beperkt inkomen. Vooral de (bijzondere) bijstand blijft vaak ongebruikt, maar ook bij UWV-uitkeringen is veel (tijdelijk) niet-gebruik te zien. Dit besluit richt zich onder meer op het proactief benaderen van burgers die (langdurig) ziek zijn. Het niet-gebruik is hoog bij uitkeringen die bepaalde kenmerken hebben: afhankelijk van het inkomen van de aanvrager of een aanvulling op het inkomen van burgers met een laag inkomen. Bij deze uitkeringen is de burger aan zet om informatie in te winnen en de aanvraag te doen en dat blijkt een (te) uitdagende opgave. Dit inzicht is gebruikt bij de keuze van de uitkeringen en voorzieningen waarop dit besluit zich richt. In het signaal benoemt de LCR drie oplossingen om het niet-gebruik terug te dringen:

- voorwaarden voor inkomensondersteuning aansluiten op de vraag en de behoefte van burgers;
- achteraf toekennen van bepaalde inkomensondersteunende voorzieningen;
- proactief benaderen van de doelgroep.

Dit besluit richt zich op het proactief benaderen. Daarbij is volgens het signaal het bevorderen van het gebruik van aanvraagprocedures nodig. Mensen geven aan dat zij onvoldoende geïnformeerd worden en dat het niet lukt om door digitale aanvraagformulieren heen te komen. Ook kunnen zij het aanvraagproces als vernederend ervaren en het aanleveren van informatie als een te grote inbreuk op hun privacy. Het signaal noemt als voorbeeld het koppelen van kenmerken om risicogroepen gericht te kunnen benaderen. Verder wijst het signaal op het belang van nazorg als een voorziening niet wordt toegekend. Dit besluit biedt ondersteuning bij het aanvragen van een uitkering of voorziening of de overstap naar een andere uitkering of voorziening. Het geeft ruimte onder meer inkomensgegevens te gebruiken voor een gepersonaliseerd hulpaanbod en het voorinvullen van aanvragen. Daarnaast geeft het besluit nieuwe mogelijkheden om via fysieke en digitale loketten mensen over meerdere uitkeringen en voorzieningen te informeren en te ondersteunen bij het aanvragen.

Met het Prototype Persoonlijk Digitaal Regelingenoverzicht (PDR) is onderzocht hoe een digitaal loket, waarbinnen verschillende publieke dienstverleners samenwerken, ingezet kan worden om het niet-gebruik van uitkeringen en voorzieningen terug te dringen en de ervaren complexiteit te beperken (zie ook hoofdstuk 2). Dit digitale loket geeft een

²³ [Landelijke Cliëntenraad - Signaal 'Niet voor mij' over potjes en regelingen die blijven liggen](#)

²⁴ [Prototype Persoonlijk Digitaal Regelingenoverzicht: Een gevalideerde waardepropositie en UX-concept | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

persoonlijk advies geeft over de lokale, regionale en landelijke uitkeringen en andere sociale voorzieningen waar iemand mogelijk recht op heeft. In eerst instantie, want het digitale loket zou ook voor andere overheidsdienstverlening gebruikt kunnen gaan worden. Het doel is zorgen dat burgers niet onnodig veel moeite hoeven te doen om aanspraak te maken op de dienstverlening waarop ze recht hebben.

In het onderzoek ligt de focus op werkende armen, met name alleenstaande ouders, die werkloos worden. Deze doelgroep loopt volgens het onderzoek tegen verschillende problemen aan. Deze mensen hebben vaak te maken met onzekerheid over hoeveel uren ze per maand werken, hoeveel inkomen zij hebben en in hoeverre recht zij hebben op aanvullende regelingen. Werkende armen maken vaak geen gebruik van regelingen waar ze recht op hebben. Uit het onderzoek blijkt dat respondenten het PDR als gebruiksvriendelijk ervaren. Een overzicht met regelingen waar zij recht op hebben vinden zij prettig en ze vertrouwen het advies. Het automatisch vooraf invullen van gegevens wordt als positief ervaren. Het onderzoeksrapport doet aanbevelingen om aan te laten sluiten bij het doenvermogen van de gebruikers:

- Gegevensbeheer: zorg voor actualiteit en correctheid van de gegevens en verminder de hoeveelheid handmatig in te vullen gegevens;
- verder verkennen met verschillende groepen, breder dan werkende armen en werkloos worden;
- functionaliteiten uitwerken, zoals opslaan van het advies en hulpfuncties zoals chatten of bellen;
- samenwerken met relevante overheidsorganisaties, onder meer op het vereenvoudigen van termen, zoals verzamelinkomen;
- geef prioriteit aan een mobiele versie, aangezien veel gebruikers voornamelijk hun telefoon gebruiken.

Dit besluit maakt mogelijk dat onder anderen mensen met wisselende en lage inkomsten advies kunnen inwinnen over verschillende uitkeringen en voorziening en ook hulp kunnen krijgen om aanvragen in te dienen. De persoonsgegevens die worden verwerkt komen uit officiële bronnen zoals de polisadministratie, wat de beste waarborg biedt voor actualiteit en correctheid. Het besluit geeft ruimte aan UWV, de SVB en gemeenten om verschillende communicatiekanalen te gebruiken: fysieke en digitale loketten, telefonisch en schriftelijk.

10.2 Gevolgen voor de verwerking van persoonsgegevens

Om de risico's voor privacy en veiligheid van gegevensverwerkingen voor proactieve dienstverlening te voorkomen of te verminderen worden maatregelen voorgeschreven en genomen. Artikel 5a.10 schrijft maatregelen voor. Een aantal maatregelen volgt direct uit de AVG en is niet in dit besluit opgenomen. Enkele worden hieronder verder toegelicht. Verder wordt verwezen naar paragraaf 7.4 (DPIA) van de memorie van toelichting bij de wet.

GeVS en IB

Voor de samenwerking tussen SUWI-partijen bij de sociale zekerheid is ICT-ondersteuning operationeel in de vorm van de GeVS en dienstverlening door Stichting Inlichtingenbureau of IB. Deze voorzieningen worden voor zover mogelijk ook gebruikt bij proactieve dienstverlening, dan wel voorzieningen met een vergelijkbaar beschermingsniveau. Dit waarborgt dat proactieve dienstverlening aan de (AVG-)maatregelen voor veiligheid en privacy voldoet. Via veilige voorzieningen, zoals Suwinet Inlezen (GeVS) en DKD-inlezen (IB), kunnen de SUWI-partijen gegevens inzien of inladen in de ICT van de organisaties om te gebruiken voor proactieve dienstverlening. Het bestaande artikel 5.19 regelt dat de GeVS wordt benut voor de gegevensuitwisseling

die nodig is om wettelijke taken uit te voeren, waaronder proactieve dienstverlening. Om dit zeker te stellen is in artikel 5a.10 over de technische en organisatorische maatregelen opgenomen dat de GeVS wordt benut voor proactieve dienstverlening. Artikel 5.19 regelt ook dat de informatievoorziening gericht is op de SUWI-partijen, derde partijen en de betrokkenen (burgers). Dit betekent niet dat voor proactieve dienstverlening altijd en alleen de GeVS wordt gebruikt. Ook de dienstverlening door het IB kan voor proactieve dienstverlening worden gebruikt. Om dit verder te verduidelijken voor het IB voegt dit besluit (onderdeel C) aan de taken van het IB (artikel 5.24) gegevensuitwisseling voor proactieve dienstverlening toe (artikel 73b Wet SUWI). Verder is het mogelijk samen te werken met derden en informatievoorzieningen en ICT te combineren. Dit is geregeld in artikel 2.7 en het bestaande artikel 5.23 Besluit SUWI over het gebruik van de GeVS voor gegevensuitwisseling met derden, niet SUWI-partijen. Andere voorzieningen kunnen nodig zijn om de GeVS en het IB aan te vullen, bijvoorbeeld om data in bulk uit te wisselen en bestandsvergelijkingen uit te voeren en daarvoor data te anonimiseren of te versleutelen. Hiervoor zijn Privacy Enhancing Technologies (PETs) beschikbaar. De ontwikkeling van ICT-voorzieningen bij proactieve dienstverlening zal in stappen gaan. Voor nieuwe ICT-voorzieningen maken de SUWI-partijen afspraken over onderlinge verantwoordelijkheden, het beschikbaar maken van nieuwe gegevens of in nieuwe combinaties, privacy, beveiliging, enz. Deze afspraken kunnen bijvoorbeeld in aansluit- en gebruiksvoorwaarden worden vastgelegd en kenbaar gemaakt, en geleidelijk bij UWV, SVB en gemeenten worden ingevoerd. De persoonsgegevens worden steeds uit de bron ingelezen. Hiermee wordt ook verzekerd dat steeds de meest actuele gegevens worden gebruikt.

Toegang, autorisatie en interne gegevensuitwisseling

Voor de privacy en beveiliging van digitale communicatie zal het vaak nodig zijn dat betrokkenen via DigiD met betrouwbaarheidsniveau substantieel toegang krijgen (Regeling betrouwbaarheidsniveau authenticatie elektronische dienstverlening, Wet digitale overheid). Voor de fysieke loketten geldt een identificatieplicht.

De wet en dit besluit maken gegevensverwerking mogelijk voor proactieve dienstverlening door de organisatie UWV en de organisatie SVB. Voor gemeenten wordt gegevensverwerking voor proactieve dienstverlening mogelijk gemaakt door het college van burgemeester en wethouders. Gemeenten, UWV en SVB zijn zelf verantwoordelijk voor het autoriseren van medewerkers die bepaalde persoonsgegevens voor hun taken nodig hebben en ook voor het vastleggen en controleren van gegevensgebruik door geautoriseerde medewerkers. De organisaties zijn zelf ook verantwoordelijk voor de beveiliging van de voorzieningen waarmee persoonsgegevens worden uitgewisseld, opgeslagen, ingelezen, gebruikt en anderszins verwerkt om bijvoorbeeld het recht op een uitkering of voorziening in te schatten. Autoriseren en beveiligen zijn noodzakelijke organisatorische en technische maatregelen om de persoonlijke levenssfeer te beschermen. Voor proactieve dienstverlening is het nodig om gegevens uit te wisselen tussen gemeentelijke afdelingen en onderdelen of juist te combineren. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de samenwerking tussen de sociale dienst en gemeentebelastingen om inwoners proactief kwijtschelding van lokale belastingen te kunnen aanbieden. Andere voorbeelden zijn gegevens van maatschappelijk ondersteuning (Wmo) of Jeugdzorg op basis waarvan iemand een aanbod van ondersteuning op grond van de Participatiewet kan krijgen en het aanvraagproces kan worden gefaciliteerd. Een derde voorbeeld betreft betalingsachterstanden die relevant zijn om te bepalen of iemand schuldhelpverlening nodig heeft, zoals een terug te betalen uitkering, achterstallige parkeerboete of een niet-betaalde eigen bijdrage Wmo. De wet

en het besluit staan deze gegevensuitwisselingen binnen organisatie dus toe, ervan uitgaande dat de nodige technische en organisatorische maatregelen zijn genomen om de privacy te beschermen. Voor interne gegevensuitwisselingen is het ook nodig dat de noodzaak steeds duidelijk is en dat voldaan wordt aan de andere normen die voortvloeien uit internationale regelgeving, zoals de AVG. Als in eerste instantie twijfel bestaat over de meerwaarde van een gegevensverwerking, kan dit met een experiment worden getoetst. De wet en dit besluit stellen geen eisen aan onderzoek met eigen gegevens. De bepalingen over experimenten in de wet en dit besluit gaan over gegevensuitwisselingen tussen SUWI-partijen voor experimenten.

Bewaartermijnen

Dit besluit bevat voor de gegevensverwerkingen voor proactieve dienstverlening de gespecificeerde bewaartermijn van maximaal twaalf maanden (artikel 5a.10). Deze bewaartermijn is uit oogpunt van privacy en veiligheid gesteld. De bewaartermijn geldt voor gegevensuitwisselingen tussen SUWI-partijen onderling en met andere organisaties. De bewaartermijn is korter dan de bewaartermijnen in de selectielijsten van UWV, SVB en gemeenten onder de Archiefwet. Enerzijds is hiervoor is gekozen, omdat de gegevens binnen de SUWI-keten worden gebruikt. Anderzijds is dat nodig om de risico's van negatieve gevolgen voor de betrokkenen te beperken. De gegevens gaan over mensen die mogelijk financiële problemen hebben. Dat is op zich een gevoelig gegeven met risico's voor de persoonlijke levenssfeer. Het is ook de reden om snel hulp aan te bieden. Maximaal binnen twaalf maanden, maar liever sneller, ook omdat een zinvol hulpaanbod op de actuele situatie van mensen gebaseerd moet zijn. Voor de uitvoerbaarheid is wel enige tijd nodig, bijvoorbeeld om de proactieve dienstverlening in een gerichte communicatiecampagne in te passen. Als de betrokkenen zijn geïnformeerd of een aanvraag of hulpvraag hebben gedaan worden de gegevens vernietigd. Dan stopt de dienstverlening, respectievelijk start de reguliere dienstverlening met eigen mogelijkheden en voorwaarden voor gegevensuitwisseling.

Gegevensregisters

UWV/BKWI en het IB verantwoorden zich met gegevensregisters over de categorieën van persoonsgegevens die worden uitgewisseld binnen de SUWI-keten (artikel 5.20 en 5.24 van het Besluit SUWI, in samenhang met [artikel 6.2 van de Regeling SUWI](#)). Het doel is transparantie en verantwoording. De gegevensregisters zijn de invulling van de verplichting uit de AVG om in een verwerkingsregisters informatie te geven over de persoonsgegevens die worden verwerkt. De gegevensregisters worden geactualiseerd voor proactieve dienstverlening. Iedereen kan de gegevensregisters inkijken. Dit draagt bij aan de voorspelbaarheid van proactieve dienstverlening. Voor een aantal gegevensuitwisselingen voor proactieve dienstverlening die dit besluit mogelijk maakt, geven de gegevensregisters een verdere specificatie. Bijvoorbeeld als contactgegevens mogen worden uitgewisseld, geven de gegevensregisters aan of dat adresgegevens zijn of ook telefoonnummers en of dit voor de verschillende vormen van proactieve dienstverlening verschilt.

11 Consultatie

[Verder invullen met uitvoeringstoetsen, adviezen en internetconsultatie.]

CONCEPT

Artikelsgewijs deel

Artikel I. Wijziging van het Besluit SUWI

Onderdeel A

In navolging van het schrappen van artikel 65 van de Wet SUWI via de Wet proactieve dienstverlening SZW, zijn alle bepalingen in het Besluit SUWI over SyRI vervallen. Met onderdeel A zijn in artikel 1.1 de begripsbepalingen in de onderdelen aa tot en met cc komen te vervallen, te weten de begrippen 'samenwerkingsverband', 'SyRI' en 'SyRI-project'. Dit hangt samen met onderdeel E, waarmee hoofdstuk 5a over SyRI is geschrapt en vervangen door bepalingen over proactieve dienstverlening.

Onderdeel B

Met onderdeel B is een nieuw artikel 2.7 ingevoegd, waarin de kaders zijn uitgewerkt voor de samenwerking en gegevensuitwisseling tussen UWV, de SVB en gemeenten bij proactieve dienstverlening. De grondslag voor dit artikel is artikel 10b, derde lid, van de Wet SUWI, dat bepaalt dat bij AMvB regels worden gesteld omtrent de vormgeving van de samenwerking bij proactieve dienstverlening, waaronder over de inrichting van, en verwerkingsverantwoordelijke voor, een fysiek en digitaal loket voor ondersteuning met informatie en advies.

In de aanhef van het eerste lid is de vormgeving bepaald. UWV, de SVB en de colleges dragen zorg voor de samenwerking bij proactieve dienstverlening. Zij dienen ketenafspraken te maken over de rolverdeling, in samenspraak met het IB, dat het gegevensknooppunt voor gemeenten is (zie ook Onderdeel C). Vanwege de definitie van proactieve dienstverlening in artikel 10b, tweede lid, van de wet, is de samenwerking erop gericht om gevraagd en ongevraagd op de gebruiker afgestemde informatie en advies te leveren over relevante uitkeringen of voorzieningen, en het doen van een aanvraag te faciliteren. Ten tweede volgt hieruit dat het doel van de samenwerking en gegevensuitwisseling is de bestaanszekerheid en participatie te versterken, en een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van werk en inkomen te verkrijgen. Dit volgt uit artikel 10b, eerste lid, Wet SUWI.

Om invulling aan deze vereisten te geven, is in de onderdelen a tot en met e opgesomd welke vorm de samenwerking in ieder geval moet hebben.

Onderdeel a betreft het kunnen geven van gepersonaliseerde informatie en advies over een uitkering of voorziening, wanneer gebruikers daar specifiek naar vragen. Dit kan een geautomatiseerde berekening zijn van een mogelijk recht op een uitkering of voorziening op basis van reken- en beslisregels. Om deze inschatting te kunnen maken kan de gebruiker de gegevens laten gebruiken die al beschikbaar zijn bij een gemeente, UWV of de SVB (zie ook onderdeel d). De resterende gegevens die voor de berekening nodig zijn kan de gebruiker zelf aanleveren.

Onderdeel b schrijft voor dat gebruikers aanvraagformulieren op kunnen vragen die voor zover mogelijk zijn vooringevuld, en deze direct in kunnen dienen. Het gaat om de formulieren voor de aanvraag van relevante uitkeringen en voorzieningen die door UWV, de SVB en gemeenten worden verstrekt. De bepalingen in [hoofdstuk 4 Awb](#) over (elektronische) indiening van aanvragen zijn van toepassing.

In onderdeel c is bepaald dat ook gepersonaliseerde informatie en advies wordt geleverd over andere relevante uitkeringen en voorzieningen. Dat wil zeggen dat als een gebruiker laat berekenen of hij of zij mogelijk recht heeft op een specifieke uitkering of voorziening, of een aanvraag daarvoor indient, op de achtergrond aan de hand van de

opgehaalde en ingevulde gegevens wordt ingeschat of er daarnaast mogelijk recht bestaat op een andere uitkering of voorziening. Wanneer dit het geval is, wordt dit bij de gebruiker onder de aandacht gebracht in duidelijke en correcte bewoordingen. Belangrijk is dat wordt benadrukt dat het in de regel slechts om een inschatting gaat, en dat het recht alleen daadwerkelijk kan worden bepaald nadat een aanvraag is ingediend. Onderdeel d schrijft voor, dat gegevens die zich in de administraties van UWV, de SVB en gemeenten bevinden onderling uitgewisseld kunnen worden, zodat ze gebruikt kunnen worden voor proactieve dienstverlening. In de praktijk worden deze gegevens ingelezen met beveiligde voorzieningen. In artikel 73b, vijfde lid, Wet SUWI is bepaald dat voor proactieve dienstverlening geen bijzondere categorieën van persoonsgegevens mogen worden verwerkt, behoudens gezondheidsgegevens. De dienstverlening dient dus zo te worden ingericht, dat bij voorbaat geen gegevens kunnen worden opgevraagd over bijvoorbeeld ras of etnische afkomst van de gebruiker, en andere categorieën die zijn opgesomd in artikel 9 AVG.

Tot slot bepaalt onderdeel e dat de proactieve dienstverlening verbonden moet kunnen worden met vergelijkbare dienstverlening van derden, door middel van samenwerking. Dit kan eraan bijdragen dat bestaande dienstverlening ook proactief wordt ingezet en een completere advisering ontstaat van landelijke en lokale uitkeringen en voorzieningen. Ook wordt zo continuïteit gewaarborgd, in die zin dat burgers die al gebruikmaakten van andere dienstverlening, dit kunnen blijven doen. De samenwerking bij proactieve dienstverlening beoogt niet bestaande initiatieven overbodig te maken, maar deze te ondersteunen, en gelijktijdig aan te vullen met de informatie en mogelijkheden van vergelijkbare voorzieningen.

Het tweede lid biedt transparantie over de verantwoordelijkheid voor de verwerking van persoonsgegevens in verband met de voorziening. Aan dit deel van de delegatiegrondslag is invulling gegeven, door te bepalen dat de verwerkingsverantwoordelijke steeds de partij is die de informatie en het advies geeft (onderdelen a en c van het eerste lid) of de aanvraag faciliteert (onderdeel b). Wanneer de samenwerking bijvoorbeeld uitmondt in een gecombineerd advies, dat wil zeggen dat het bestuursorgaan waar de burger zich meldt advies geeft over zowel een uitkering die het zelf verstrekt als een voorziening die een andere partij verstrekt, dan blijft dat bestuursorgaan de verwerkingsverantwoordelijke. De betrokkene dient zich dan ook tot dat bestuursorgaan te wenden voor het invoeren van diens AVG-rechten. Overigens staat dit er niet aan in de weg, dat als de verwerkingsverantwoordelijke zelf niet de bronhouder is van de gegevens en deze dus bijvoorbeeld niet kan rectificeren, de burger wordt doorverwezen naar de bronhouder, of het verzoek om rectificatie wordt doorgeleid.

Wanneer de samenwerking de vorm krijgt van een 'warme overdracht', is elk bestuursorgaan voor het eigen deel van de beantwoording verwerkingsverantwoordelijk. Daarvan is sprake als het bestuursorgaan de vraag beantwoordt voor zover het uitkeringen en voorzieningen betreft die het zelf verstrekt, en de vraag doorspeelt naar een samenwerkende partij die andere uitkeringen en voorzieningen verstrekt, en daarbij de contactgegevens van de vraagsteller meestuurt.

Onderdeel C

Voor de samenwerking tussen SUWI-partijen bij de sociale zekerheid is ICT-ondersteuning operationeel in de vorm van ten eerste de gezamenlijke elektronische voorzieningen SUWI (GeVS; artikel 62 Wet SUWI en artikel 5.19 tot en met 5.23a Besluit SUWI) en ten tweede het knooppunt voor gegevensuitwisseling voor gemeenten,

Stichting Inlichtingenbureau of het IB (artikelen 5.24 en 5.25 Besluit SUWI). Deze voorzieningen kunnen worden gebruikt bij proactieve dienstverlening. Om dit verder te verduidelijken voor het IB wordt in artikel 5.24 bepaald, dat het IB niet alleen de gegevens verwerkt die door tussenkomst van het IB aan of door colleges van burgemeester en wethouders worden verstrekt, voor zover [artikel 62 van de Wet SUWI](#) van toepassing is, maar ook voor zover artikel 73b inzake proactieve dienstverlening van toepassing is.

Onderdeel D

Met onderdeel E wordt hoofdstuk 5a Besluit SUWI vervangen. Dat houdt in dat alle bepalingen over SyRI komen te vervallen. Zie hierover verder de toelichting bij onderdeel A.

Hier komt een hoofdstuk over proactieve dienstverlening voor in de plaats. Dit hoofdstuk is opgebouwd uit vijf paragrafen:

- 5a.1. Proactieve dienstverlening door het UWV
- 5a.2. Proactieve dienstverlening door de SVB
- 5a.3. Proactieve dienstverlening door gemeenten
- 5a.4. Experimenteerbepaling
- 5a.5. Waarborgen voor gegevensbescherming bij proactieve dienstverlening

Artikel 5a.1. Proactieve dienstverlening in het kader van de WW

Paragraaf 5a.1 bestaat vooralsnog uit één artikel, met betrekking tot de WW. Het betreft situaties als bedoeld in hoofdstuk IV, over WW-uitkering bij betalingsonmacht van de werkgever. UWV heeft de bevoegdheid om, bij faillissement, surséance van betaling, schuldsanering of andere vormen van betalingsonmacht van de werkgever, diens werknemers gericht te benaderen om ze te informeren over hun mogelijke recht op deze specifieke WW-uitkering. Het UWV kan het doen van een aanvraag faciliteren door een voor zover mogelijk voorgevuld aanvraagformulier te verstrekken.

Om deze vormen van proactieve dienstverlening uit te kunnen oefenen heeft het UWV bepaalde gegevens nodig. Ten eerste dient het UWV een betrouwbaar signaal te krijgen welke werkgever in betalingsonmacht verkeert. Ten tweede dient UWV voldoende gegevens te krijgen om in contact te kunnen treden met de betrokken werknemers. Daartoe is in het tweede lid bepaald wie gegevens kunnen verstrekken, namelijk de curator, de bewindvoerder, de werkgever (dan wel diens administratiekantoor, accountantskantoor of erfgenaam bij overlijden), de schuldhulpverlener of de pensioenuitvoerder. Onder pensioenuitvoerder wordt verstaan een beroepspensioenfonds, of een premiepensioeninstelling of verzekeraar die zetel heeft in Nederland.

In het derde lid is bepaald welke gegevens de genoemde partijen kunnen verstrekken. Het betreft ten eerste de naam en de contactgegevens van de werknemers, en de gegevens over loon, vakantiegeld, vakantiebijslag en andere betalingen die de werkgever aan de werknemer (of in verband met die dienstbetrekking aan derden) verschuldigd is, en die noodzakelijk zijn voor de berekening, bedoeld in artikel 64 WW. Ten tweede gaat het om gegevens om de werkgever te kunnen identificeren. Er is niet voor gekozen om ook mogelijk te maken dat de genoemde partijen tevens kunnen aangeven wat de aard van de betalingsonmacht is, dat wil zeggen een indicatie kunnen verstrekken van surséance, faillissement, schuldhulpverlening of overig. UWV kan dit gegeven namelijk uit het Centraal Insolventieregister halen.

Artikel 5a.2. Proactieve dienstverlening in het kader van de aanvullende inkomensvoorziening ouderen

Paragraaf 5a.2, over proactieve dienstverlening door de SVB, bevat eveneens vooralsnog één artikel. Zoals in paragraaf 5.1 van het algemene deel van de toelichting beschreven, gaat het om een structurele basis voor proactieve dienstverlening in het kader van de AIO, waarmee opvolging wordt gegeven aan de pilot die eerder in dit verband heeft plaatsgevonden.

De SVB kan ingevolge het eerste lid de mogelijk rechthebbende op een AIO-voorziening gericht benaderen om deze te informeren over dit mogelijke recht, en het doen van een aanvraag faciliteren door een zo veel mogelijk voorgevuld aanvraagformulier te verstrekken. De doelgroep betreft personen van de pensioengerechtigde leeftijd, waarvan het inkomen lager is dan de normbedragen die voor dat huishouden gelden (artikel 37a van de Participatiewet).

Voor een gerichte benadering van deze personen is het nodig om te weten of de netto-inkomsten van die persoon, of diens huishouden, onder het daarvoor geldende normbedrag liggen. Deze kennis kan voor een belangrijk deel van de doelgroep worden verkregen door een bestandvergelijking met de polisadministratie van het UWV. Daarom is in onderdeel a van het tweede lid bepaald, dat aan de SVB op verzoek of uit eigen beweging door het UWV inkomensgegevens uit de polisadministratie worden verstrekt van de betrokken persoon en van de personen die deel uitmaken van het huishouden. Meer bepaald gaat het om gegevens met betrekking tot inkomsten uit arbeid, inkomsten uit vroegere dienstbetrekking, uitkeringen, genoemd in artikel 6, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet, en bijstand of bijzondere bijstand.

Uit de polisadministratie kan evenwel niet het exacte inkomen geautomatiseerd worden opgemaakt. Daarom wordt gewerkt met een benadering van de netto-inkomsten. Deze benadering wordt gegenereerd op basis van een algoritme. Zie hierover verder de toelichting bij het derde lid.

In onderdeel b is bepaald dat ook de colleges van burgemeester en wethouders uit eigen beweging en op verzoek gegevens verstrekken, namelijk de contactgegevens en het BSN van inwoners die bijstand ontvangen en de pensioengerechtigde leeftijd naderen, omdat aannemelijk is dat zij bij aanvang van hun pensioen recht zullen krijgen op de AIO-voorziening. Het afgeven van een tijdig signaal stelt de SVB ertoe in staat om voor een soepele overgang te zorgen.

In het derde lid zijn, in aanvulling op artikel 5a.10 en in navolging van de eerste tijdelijke regeling, de technische en organisatorische maatregelen genoemd die de SVB toepast om te waarborgen dat aan de voorschriften van de AVG wordt voldaan. Dit artikel legt de verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling en de realisatie van deze waarborgen bij de SVB. Daarbij wordt het beginsel van dataminimalisatie uitdrukkelijk in acht genomen.

Het betreft ten eerste het ontwikkelen en beheren van een algoritme waarmee een zo realistisch mogelijke benadering van de netto inkomsten kan worden gegenereerd aan de hand van de in de polisadministratie beschikbare inkomensgegevens. Aangezien dit algoritme in het kader van de pilot reeds is ontwikkeld, wordt vooral gedoeld op de doorontwikkeling voor zover daar nog betere bescherming mee te behalen valt. Voor het algoritme worden in de polisadministratie beschikbare gegevens verwerkt van personen van wie bekend is dat het netto inkomen onder of rond het normbedrag voor de AIO-voorziening ligt. Bij de bestandvergelijking wordt van personen nagegaan of de

benadering van de netto-inkomsten lager is dan het voor hen geldende normbedrag. De keuze om een benadering van het inkomen, berekend door een algoritme, te gebruiken is ingegeven door de overweging dat het alternatief, handmatige berekening van om en nabij 300 inkomenscomponenten, zich niet voor zulke volumes leent. Handmatige en exacte berekening vindt uiteraard wel plaats bij de beoordeling van een concrete aanvraag.

Voorts past de SVB versleuteling toe waarmee wordt verhinderd dat de SVB kennis kan nemen van de hoogte van het inkomen, de benadering van de netto-inkomsten of de gegevens, bedoeld in het tweede lid. Door het toepassen van versleutelingstechnieken, zoals multi-party computation met additief homomorfe encryptie, kunnen berekeningen uitgevoerd worden door een partij, zonder dat die partij kennis heeft of kan vergaren over de onderliggende gegevens. Met behulp van die techniek wordt de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen beperkt. De verwerking staat hierdoor in evenredige verhouding tot het te dienen doel, te weten het benaderen van een selecte groep kwetsbare personen, om met hen na te gaan of het aanvragen van een AIO-voorziening in hun belang is.

Tot slot wordt versleuteling toegepast, waarmee wordt verhinderd dat het UWV kennis kan nemen van enig persoonsgegevens van de persoon waarover de SVB gegevens verzoekt, behoudens het BSN van betrokkene en de indicatie of betrokkene de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt.

Artikel 5a.3. Proactieve dienstverlening in het kader van de Participatiewet

Paragraaf 5a.3, over proactieve dienstverlening door het college van burgemeester en wethouders, telt vijf artikelen, te beginnen met proactieve dienstverlening in het kader van de Participatiewet.

Op grond van het eerste lid kan het college degene die mogelijk in aanmerking komt voor bijstand of een studietoeslag gericht benaderen om diegene te informeren over diens mogelijke recht, en te begeleiden bij het doen van een aanvraag door een aanvraagformulier te verstrekken waarop de beschikbare gegevens reeds zijn ingevuld. Het gaat om algemene en bijzondere bijstand als bedoeld in artikel 5 van de Participatiewet, waaronder begrepen de individuele inkomensvoorschot, bedoeld in [artikel 36, evenals de studietoeslag als bedoeld in artikel 36b](#).

In het tweede lid is uitgewerkt welke organisaties uit eigen beweging of op verzoek gegevens aan gemeenten verstrekken om deze vorm van proactieve dienstverlening uit te kunnen voeren. Ook zijn de te verstrekken gegevens gespecificeerd.

Het UWV verstrekt ten eerste de contactgegevens en het BSN van belanghebbenden die van UWV een aanvulling op grond van de Toeslagenwet ontvangen, en ten tweede de contactgegevens en het BSN van belanghebbenden van wie de aanvraag voor een door het UWV verstrekte uitkering of voorziening is afgewezen. Diezelfde gegevens worden ten derde verstrekt van belanghebbenden van wie het recht op een uitkering of voorziening van het UWV over ten hoogste drie maanden eindigt, en ten vierde van personen van wie uit gegevens in de polisadministratie over hun inkomenssituatie kan worden afgeleid dat zij mogelijk recht hebben op een uitkering of voorziening op grond van de Participatiewet.

De SVB verstrekt eveneens de contactgegevens en het BSN, evenals de beschikbare, voor de aanvraag noodzakelijke gegevens, van belanghebbenden die een uitkering ontvangen of een aanvraag hebben gedaan voor een uitkering op grond van de Anw, en van wie uit gegevens in de verzekerdenadministratie over hun vermogens- en

inkomenssituatie kan worden afgeleid dat zij mogelijk recht hebben op een uitkering of voorziening op grond van de Participatiewet.

Tot slot kunnen ook de colleges van andere gemeenten de contactgegevens en het BSN doorgeven, in geval van verhuizing en informatie over de voorgenomen en ontvangen uitkeringen en voorzieningen. Daarmee kan de bijstandsaanvraag in de ontvangende gemeente worden vergemakkelijkt.

Hierbij kunnen ook gegevens worden verwerkt van eventuele personen die deel uitmaken van hetzelfde huishouden. Dat is nodig, omdat de Participatiewet een vangnet is. Als er huisgenoten zijn die financieel bijdragen of kunnen bijdragen is er geen recht op ondersteuning op grond van de Participatiewet.

Artikel 5a.4. Proactieve dienstverlening in het kader van de kwijtschelding van lokale belastingen

Het eerste lid bevat de bevoegdheid voor het college om degene die mogelijk in aanmerking komt voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en van waterschapsbelastingen gericht te benaderen om diegene te informeren over deze mogelijkheid, en het doen van een verzoek om kwijtschelding faciliteren. Zo kunnen gemeenten bijvoorbeeld alle benodigde gegevens voor een verzoek voorinvullen, en de rechthebbende doorverwijzen in geval van waterschapsbelastingen.

Het tweede lid specificeert de gegevens die het UWV en de SVB aan de colleges kunnen verstrekken voor dit doeleinde. UWV verstrekt de gegevens, die reeds op grond van [artikel 5.9, eerste lid, onder g, Besluit SUWI](#) aan gemeenten worden verstrekt, ten behoeve van de reguliere dienstverlening ten aanzien van lokale belastingen. Dit omvat in ieder geval de contactgegevens en het burgerservicenummer van personen die een aanvulling op grond van de Toeslagenwet ontvangen. De SVB verstrekt de contactgegevens en het BSN van de personen aan wie zij een AIO-voorziening verstrekt. Omdat de Toeslagenwet en de AIO een aanvulling tot de bijstandsnorm betreffen, is het waarschijnlijk dat deze doelgroep ook in aanmerking komt voor kwijtschelding.

Artikel 5a.5. Proactieve dienstverlening in het kader van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening

Het eerste lid concretiseert dat het college bevoegd is een inwoner die mogelijk in aanmerking komt voor schuldhulpverlening gericht te benaderen en, aangezien er in de Wgs geen sprake is van een aanvraag, de hulpvraag te faciliteren.

Ten behoeve van deze proactieve dienstverlening verstrekken UWV en de SVB, aan het college van burgemeester en wethouders uit eigen beweging of desgevraagd gegevens. Voor beide partijen betreft het de contactgegevens en het BSN, en gegevens over vorderingen op een belanghebbende, beslagleggingen op diens uitkering, en signalen van betalingsachterstanden bij derden die een goede indicatie vormen voor meer schulden. De gegevens dienen noodzakelijk te zijn voor deze vorm van proactieve dienstverlening, wat wil zeggen dat de schulden van dien aard moeten zijn dat instroom in de Wgs een reële mogelijkheid voor de belanghebbende is.

Het faciliteren van de hulpvraag vindt plaats met de verstrekte gegevens in combinatie met gegevens uit de gemeentelijke administraties. Hiermee is het mogelijk een concreter aanbod doen voor hulp. Relevante gegevens zijn bijvoorbeeld betalingsachterstand op de eigen bijdrage Wmo, niet betaalde lokale belastingen, boetes of uitkeringen die moeten worden terugbetaald.

Artikel 5a.6. Proactieve dienstverlening in het kader van gemeentelijke minimaregelingen

Dit artikel maakt proactieve dienstverlening mogelijk voor gemeentelijke minimaregelingen, die zijn ingesteld bij gemeentelijke verordeningen op grond van artikel 108 van de Gemeentewet. Het kunnen incidentele of periodieke regelingen zijn, zoals een (stads)pas, een tegemoetkoming voor chronisch zieken, leermiddelen, een ouderbijdrage of een zogeheten meedoen- of participatieregeling.

Overigens is de term minimaregeling een breed begrip. Dit artikel ziet alleen op specifieke gemeentelijke minimaregelingen; landelijke minimaregelingen, waaronder vormen van (bijzondere) bijstand, vallen onder artikel 5a.3, en kwijtschelding van belastingen onder artikel 5a.4.

Op grond van het eerste lid is het college bevoegd mogelijk rechthebbenden gericht te benaderen om ze over het mogelijke recht te informeren, en het doen van een aanvraag te faciliteren door een vooringevuld aanvraagformulier te verstrekken.

Uit hoofde van het tweede lid worden ten behoeve van deze proactieve dienstverlening bepaalde gegevens op verzoek of uit eigen beweging aan het college verstrekt. Het UWV verstrekt de contactgegevens, het BSN, en gegevens over inkomsten uit arbeid en dienstbetrekking van belanghebbenden die een aanvulling op grond van de Toeslagenwet ontvangen, en van wie uit gegevens in de polisadministratie kan worden afgeleid dat zij mogelijk recht hebben op een gemeentelijke minimaregeling. De SVB verstrekt eveneens de contactgegevens en het BSN, naast de gegevens van belanghebbenden die AIO ontvangen en van wie uit gegevens in de verzekerdenadministratie kan worden afgeleid dat zij mogelijk recht hebben op een gemeentelijke minimaregeling. Benadrukt wordt dat deze gegevens niet worden verstrekt voor de taak van de verstrekking van minimaregelingen zelf (artikel 108 van de Gemeentewet biedt hier immers geen grondslag voor), maar dat deze gegevens worden verstrekt voor de taak van proactieve dienstverlening (artikel 10b Wet SUWI), op grond van artikel 62, eerste lid, en 73b, tweede lid, Wet SUWI.

Daarbij worden ook gegevens verwerkt van eventuele personen die deel uitmaken van hetzelfde huishouden. Dat is nodig, omdat gemeentelijke minimaregelingen meestal een vangnet zijn. Als er huisgenoten zijn die financieel bijdragen of kunnen bijdragen is het meestal niet mogelijk om van een minimaregeling gebruik te maken.

Artikel 5a.7. Proactieve dienstverlening met betrekking tot de tegemoetkoming alleenverdienersproblematiek

Dit artikel betreft proactieve dienstverlening bij toekenning van de vaste tegemoetkoming voor huishoudens in de alleenverdienersproblematiek. Voor een uitleg over de opname van dit artikel in dit besluit wordt verwezen naar paragraaf 5.5 van het algemene deel van de nota van toelichting.

Het eerste lid voorziet erin dat het college de mogelijk rechthebbenden op de tegemoetkoming in het kader van de alleenverdienersproblematiek gericht kan benaderen om hen daarover te informeren. Ook kan het college de aanvraag begeleiden door een aanvraagformulier te verstrekken waarop de beschikbare gegevens al zijn ingevuld.

Het tweede lid gaat over gegevensverstrekking door UWV aan de gemeente. UWV kan aan de gemeente informatie verstrekken over huishoudens die mogelijk recht hebben op de tegemoetkoming. Informatie die beschikbaar is bij UWV is van belang voor het college bij het zoveel mogelijk bereiken van de doelgroep van de tijdelijke regeling. Dit

betreft criteria op basis waarvan een eerste selectie van mogelijk rechthebbende huishoudens gemaakt kan worden (bijvoorbeeld type uitkering van de meestverdienende partner en geboortedatum van de minstverdienende partner).

Gemeenten kunnen informatie opvragen om huishoudens te selecteren voor proactieve benadering, zoals bedoeld in het eerste lid: naam, contactgegevens, burgerservicenummer en gegevens over inkomsten uit arbeid en (voormalige) dienstbetrekking, waaronder uitkeringen. Zo is een voorwaarde om tot de doelgroep te behoren dat de meestverdienende partner een loondervings- of Wajonguitkering ontvangt. UWV is de voornaamste verstrekker van deze uitkeringen. Een andere voorwaarde is dat het besteedbare jaarinkomen lager is dan het bestaansminimum voor het betreffende huishouden. Om dit te beoordelen zijn actuele loongerelateerde gegevens nodig (waaronder hoogte inkomen, inkomstenbron en loonheffing), waarover het UWV beschikt.

UWV kan deze informatie over geselecteerde huishoudens ook uit eigen beweging verstrekken. Een deel van de doelgroep van de tijdelijke regeling is niet in beeld bij de gemeente, omdat zij enkel een uitkering van UWV ontvangen (en geen aanvullende bijstand). UWV kan op basis van een bestandsanalyse of tijdens een aanvraagprocedure uitkeringsgerechtigden in beeld krijgen die mogelijk tot de doelgroep behoren. De relevante informatie kan dan worden gedeeld met het college van de gemeente waar de meestverdienende partner ingeschreven staat.

Artikel 5a.8. Tijdelijk onderzoek ten behoeve van proactieve dienstverlening

Dit artikel bevat de zogeheten experimenteerbepaling. Voor een uitgebreide beschrijving wordt verwezen naar hoofdstuk 6 van het algemene deel van deze nota van toelichting.

Op grond van artikel 73b, vierde lid, van de wet kunnen het UWV, de SVB en gemeenten onderling gegevens verstrekken om te onderzoeken of de gegevens in de onder hun verantwoordelijkheid gevoerde administraties noodzakelijk zijn voor proactieve dienstverlening. Alvorens dergelijke experimenten kunnen worden gestart, moeten bij algemene maatregel van bestuur regels zijn gesteld over in ieder geval de gegevens die worden verstrekt, de duur van het onderzoek, de bewaartermijnen (ten hoogste twaalf maanden), de technische en organisatorische maatregelen om aan de AVG te voldoen (waaronder het indien mogelijk anonimiseren dan wel pseudonimiseren van de gegevens), en over de rechten van de betrokkene.

In het eerste lid is afgebakend welke gegevens bij de experimenten kunnen worden betrokken, namelijk (persoons)gegevens uit de polisadministratie, de verzekerdenadministratie, de gemeentelijke administraties en de basisregistratie personen. Dit is een ruime invulling van het vereiste om de uit te wisselen gegevens te specificeren. Dit is echter noodzakelijk voor een dergelijk 'verzamelartikel', waar meerdere onderzoeken tussen de Suwi-partijen onder kunnen worden geschaard. De evenredigheid is gewaarborgd door de overige beperkingen die aan de experimenten worden gesteld. Zo worden de gegevens steeds voor korte duur uitgewisseld (ten hoogste een jaar, gelet op artikel 5a.10), met stevige waarborgen (tweede en derde lid), en de verplichting om voor elk experiment een DPIA uit te werken en deze aan de Minister van SZW te verstrekken.

In het tweede lid zijn de technische en organisatorische maatregelen gespecificeerd, die in aanvulling op de maatregelen in artikel 5a.10 ten minste worden toegepast door het UWV, de SVB en gemeenten, om te waarborgen dat aan de voorschriften van de AVG wordt voldaan. In navolging van artikel 73b, vierde lid, is gespecificeerd dat de

gegevens indien mogelijk worden geanonimiseerd, dan wel gepseudonimiseerd. Omdat erkend wordt dat dit niet voor elk experiment mogelijk zal zijn, juist omdat het doel ervan is om te onderzoeken of die gegevensuitwisseling noodzakelijk is voor proactieve dienstverlening, is in subonderdeel 2° geregeld dat als anonimiseren en pseudonimiseren niet mogelijk zijn, gebruik wordt gemaakt van versleuteling. Tot slot treft elke deelnemer aan een experiment passende organisatorische maatregelen om te waarborgen dat de gegevens enkel voor het onderzoek worden verwerkt.

Voorafgaande aan het onderzoek, dat maximaal drie jaar mag duren, informeren de deelnemers de Minister van SZW over het doel, de inhoud en de duur van het onderzoek, onder verstrekking van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB, ook wel DPIA voor *data protection impact assessment*) als bedoeld in artikel 35 van de Algemene verordening gegevensbescherming. Daarin dient gedetailleerd te worden beschreven op welke wijze uitvoering wordt gegeven aan de rechten van de betrokkene, bedoeld in hoofdstuk III van de AVG, zoals het informeren over het experiment en de mogelijkheid bezwaar te maken.

Uiterlijk een jaar na afloop evalueren de deelnemers het onderzoek en maken de resultaten bekend aan de Minister van SZW.

Artikel 5a.9. Opt-out

Dit artikel bevat de uitwerking van artikel 73b, zesde lid, van de wet, met het verbod om gegevens te verwerken ten behoeve van proactieve dienstverlening nadat de betrokkene hier desgevraagd of uit eigen beweging bezwaar tegen maakt. Het betreft een bezwaar als bedoeld in artikel 21 AVG, waarmee dus wordt afgeweken van het bezwaarbegrip in de Awb. Het zesde lid bepaalt voorts dat bij AMvB regels moeten worden gesteld over de wijze waarop bezwaar kan worden gemaakt, de inrichting en het beheer van de registratie van bezwaren, de verwerkingsverantwoordelijkheid voor het register, en de bewaartermijnen, met dien verstande dat kenbaar gemaakte bezwaren niet langer worden bewaard dan vijf jaar. Verwezen wordt verder naar hoofdstuk 7 van het algemene deel van de nota van toelichting.

Artikel 5a.10. Technische en organisatorische maatregelen

Artikel 5a.10 bevat voor de verschillende vormen van proactieve dienstverlening de technische en organisatorische maatregelen, die ten minste moeten worden toegepast om te waarborgen dat aan de voorschriften van de AVG wordt voldaan.

Onderdeel a schrijft voor dat de gegevensuitwisseling voor proactieve dienstverlening zoveel mogelijk via de GeVS verloopt. Voor de gegevensuitwisseling via het IB is dat opgenomen in aanpassing van artikel 5.24 (onderdeel D van dit besluit). Hiermee is gewaarborgd dat de gegevensuitwisseling voldoet aan hoge standaarden voor privacy en veiligheid.

Op grond van onderdeel b is het de verantwoordelijke bestuursorganen verplicht om een autorisatiesysteem te hanteren, zodat uitsluitend geautoriseerde personen toegang hebben tot de persoonsgegevens die worden verwerkt. Daarbij wordt met name gedacht aan personen die de ondersteuning moeten kunnen bieden, bedoeld in het derde lid, en bepaalde ICT-medewerkers.

Onderdeel c regelt de bewaartermijn. Gegevens die voor proactieve dienstverlening worden verstrekt, worden vernietigd zodra de proactieve dienstverlening is uitgevoerd, dat wil zeggen nadat de betrokkenen zijn geïnformeerd of nadat de aanvraag is gefaciliteerd. Hoe dan ook worden de persoonsgegevens na twaalf maanden gewist. Voor proactieve dienstverlening mogen gegevens in andere administraties tijdelijk worden verzameld en getoond, zonder deze gegevens in een eigen administratie over te nemen. Daarmee wordt beoogd om het risico op inbreuken in verband met persoonsgegevens te verkleinen. Het is niet verboden om niet-persoonsgegevens te bewaren.

Artikel 5a.2 over proactieve dienstverlening in het kader van de AIO en artikel 5a.8 over tijdelijk onderzoek ten behoeve van proactieve dienstverlening geven aanvullende technische en organisatorische maatregelen voor die vormen van proactieve dienstverlening.

Artikel II

De inwerkingtreding van dit besluit is bepaald op de datum waarop de Wet proactieve dienstverlening SZW in werking treedt.

Artikel III

Artikel III bevat de citeertitel: Besluit proactieve dienstverlening SZW.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

Y.J. van Hijum

De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

J.N.J. Nobel

CONCEPT